

Lymfatický (imunitní) systém

- Imunita
- Buňky imunitního systému
- Lymfatické orgány
- Distribuce T- a B-lymfocytů v lidském organizmu
- Monocytomakrofágový systém

Imunita = obranyschopnost

3 linie:

- epitelová bariéra + látky s antimikrobiálními účinky přítomné na jejím povrchu
- vrozená (nespecifická) – 1. krevní komplement, 2. makrofágy a neutrofily, 3. přirození zabíječi (natural killers) – reakce na jakýkoli antigen
- adaptivní (získaná, specifická) – T- a B-lymfocyty – reakce jen na určitý konkrétní antigen

Buňky imunitního systému

specifická reakce

- B-lymfocyty (plazmatické a paměťové buňky)
- T-lymfocyty: cytotoxické (killer)
  - pomocné (helper)
  - paměťové (memory)
  - tlumivé (suppressor)
- buňky prezentující antigeny

nespecifická reakce

- bb. monocytomakrofágového systému
- neutrofilní granulocyty (polymorfonukleáry)
- natural killers

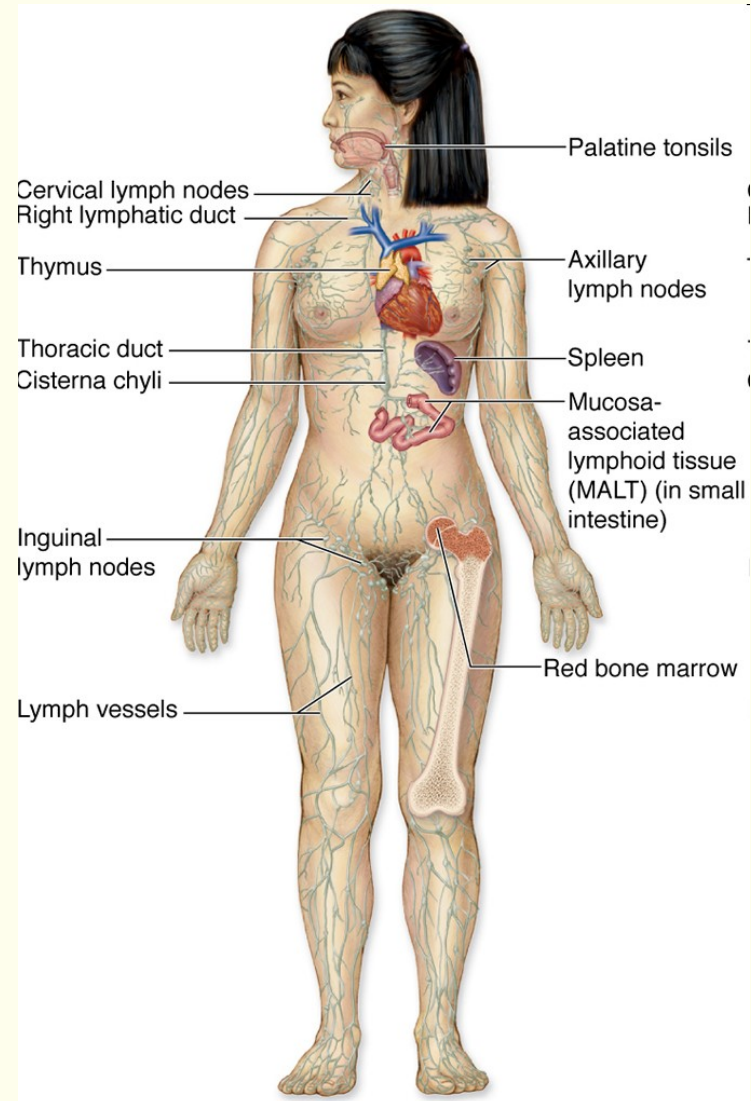
Lymfatické orgány

centrální:

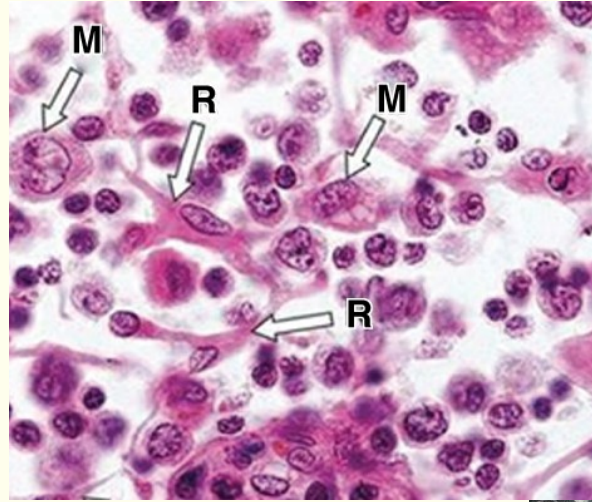
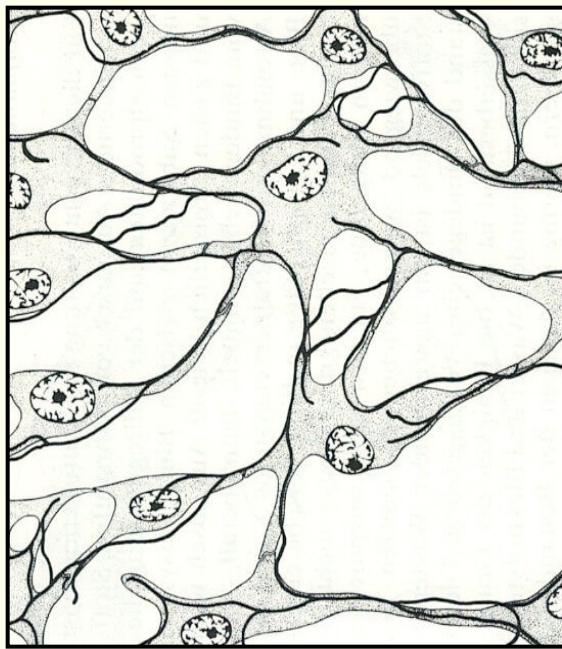
- **thymus**
- (kostní dřeň – řadí se ale systematicky k hemopoetickým orgánům)

periferní:

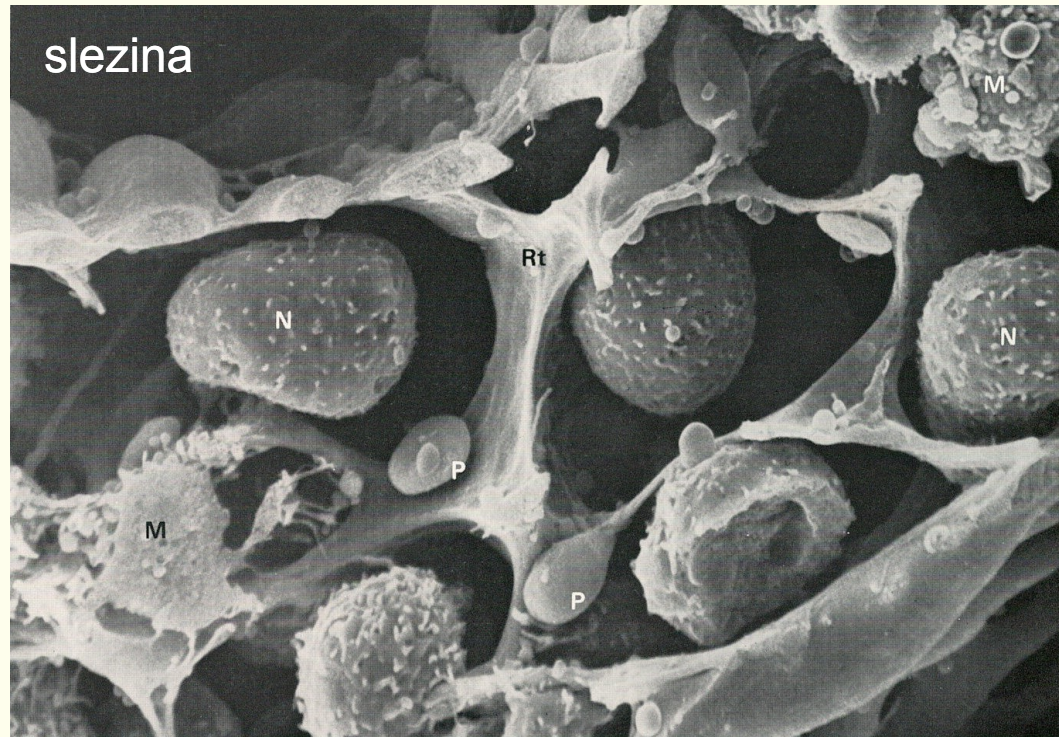
- **opouzdřené** (lymfatická uzlina, slezina)
- **neúplně opouzdřené** (tonzily)
- **neopouzdřené** (lymfatické uzlíky ve sliznici dutých orgánů – střevo, dýchací cesty)

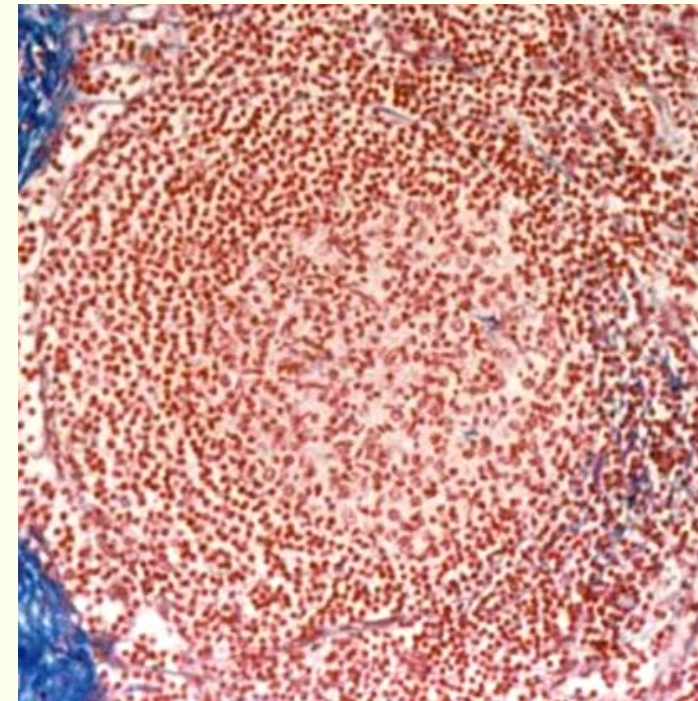
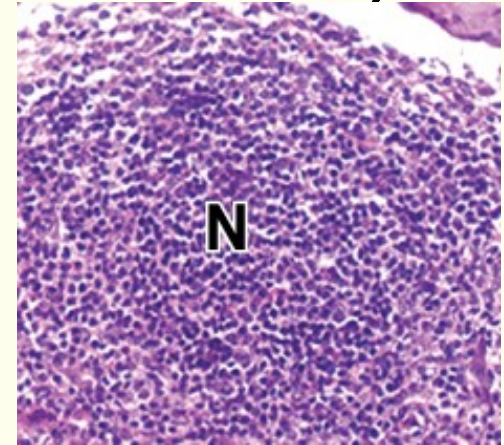
lymfatická tkáň:
retikulární vazivo
+ lymfocyty

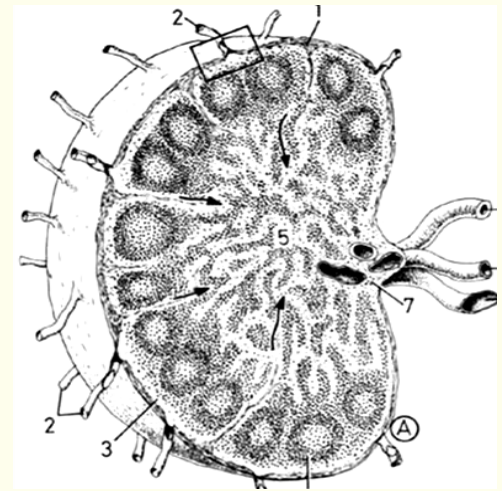
Lymfatický uzlík (folliculus, nodulus lymphaticus)

- neohraničené (neopouzdržené) nakupení lymforetikulární tkáně (retikulární vazivo + lymfocyty)
- **primární** – před kontaktem s antigenem
- **sekundární** – po setkání s antigenem (světlé centrum /zárodečné/ a tmavá plášťová periferní zóna)
- jsou součástí periferních lymfatických orgánů
- jsou přítomny ve sliznici dutých orgánů (trávicí trubice, dýchacích cest, močových a pohlavních cest)

Lymfatická uzlina

(nodus lymphaticus, lymphonodus)

- vazivové pouzdro (*hilus s cévami*)
- parenchym = lymforetikulární tkáň (retikulární vazivo s lymfocyty):

kůra (lymfatické uzlíky a sinusy) (B-lymfocyty)

dřeň (provazce a sinusy) (B-lymfocyty)

parakortikální oblast (T-lymfocyty)

- sinusy: subkapsulární (marginální), perifolikulární (korové), dřeňové

litorální buňky – tvoří výstelku sinusů, fagocytují

Primary centers
Secondary nodules

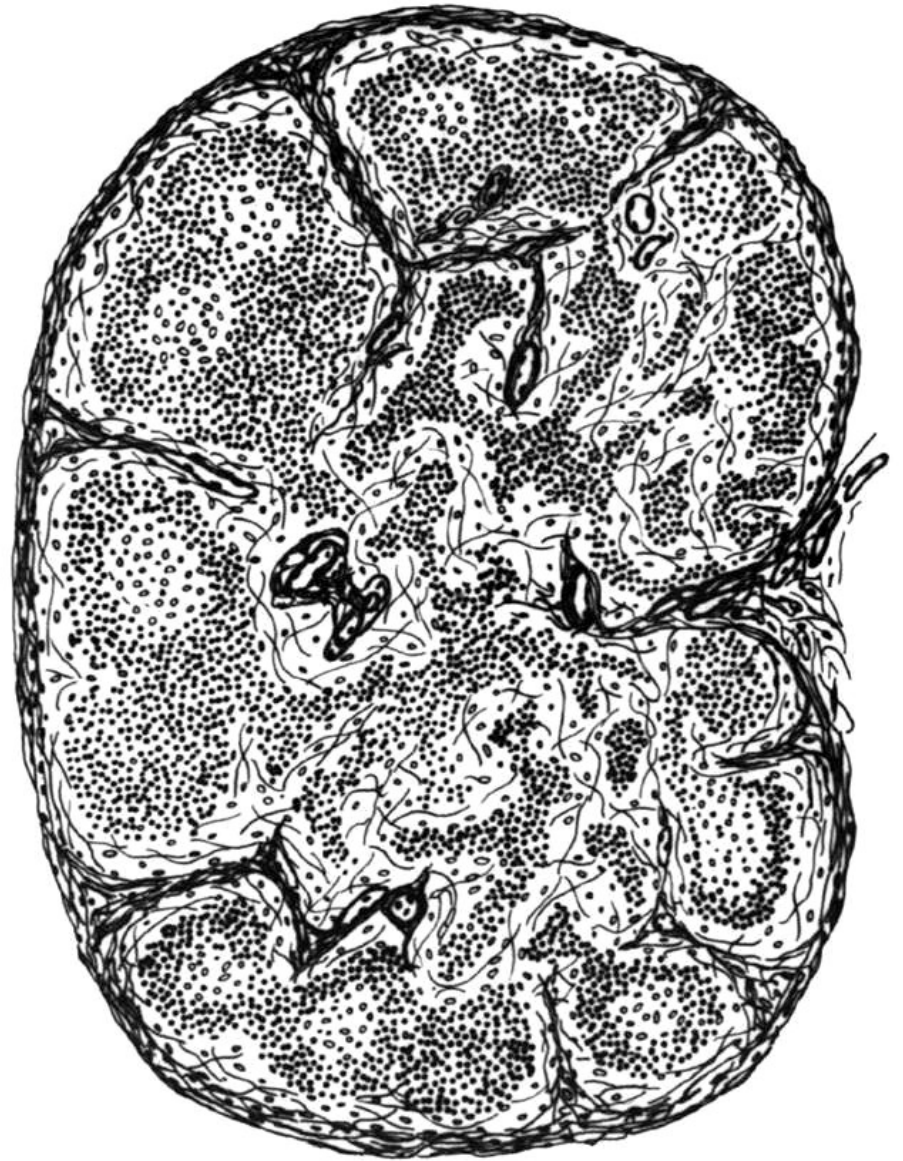
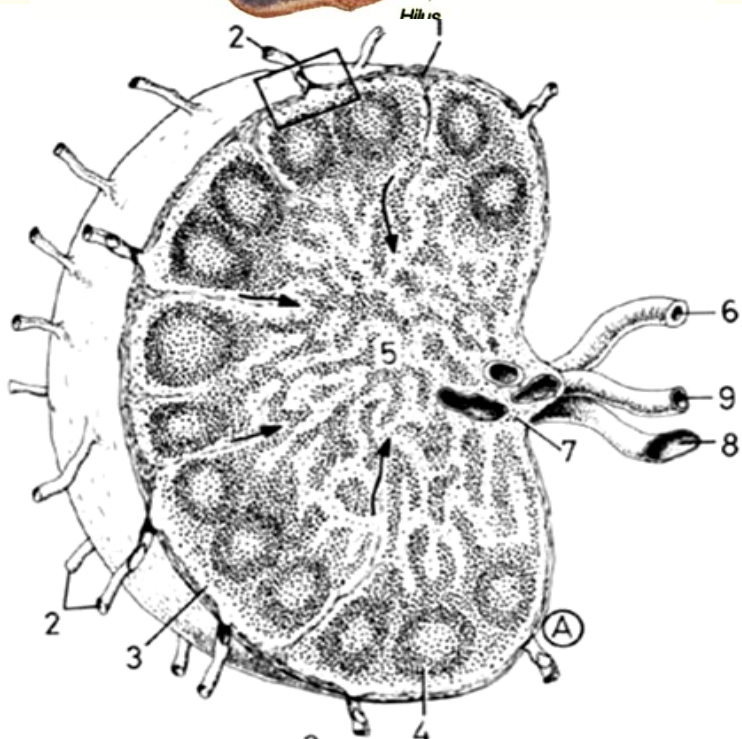
Cortex

M

Medullary sinuses

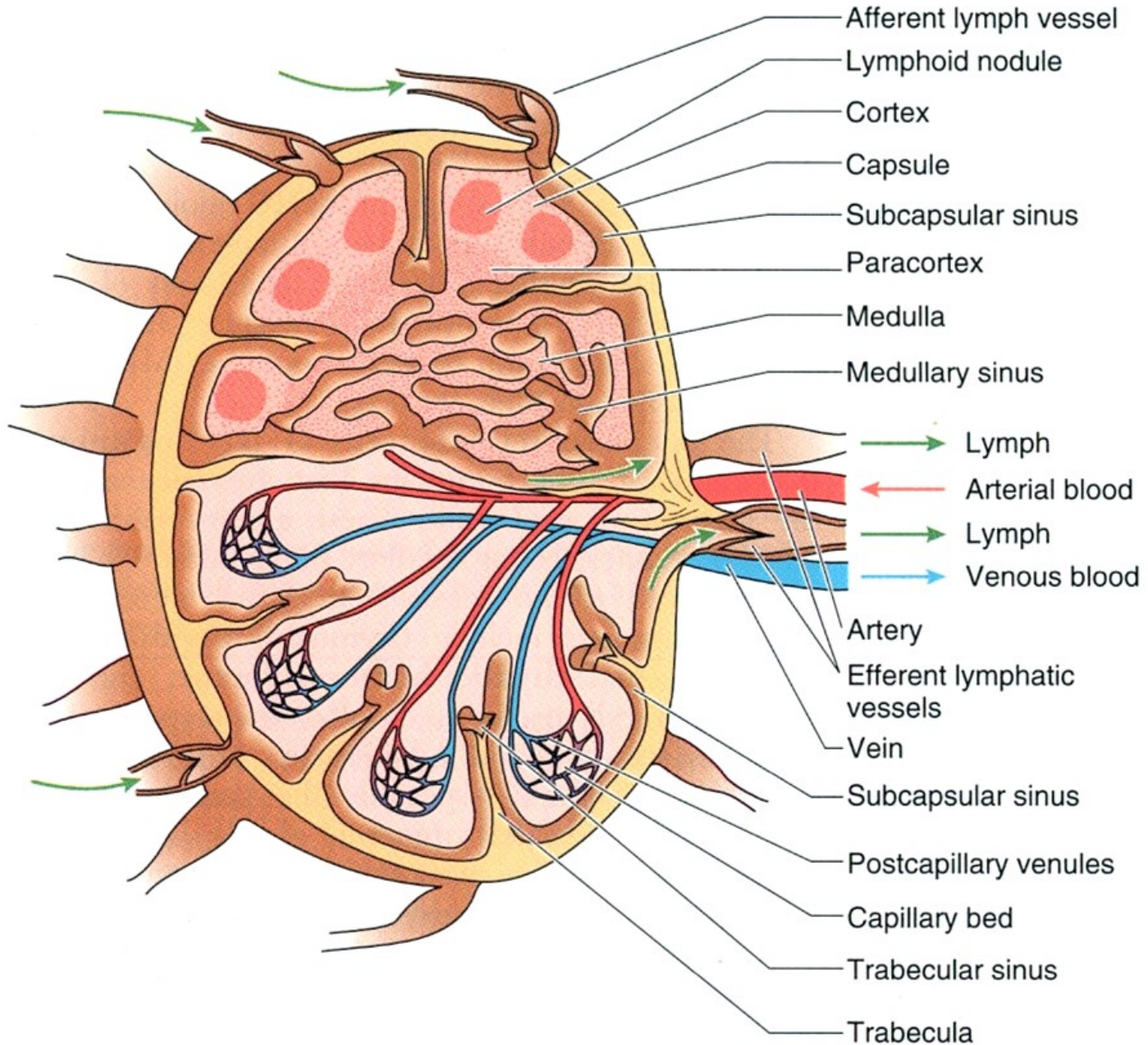
Medulla

Hilum

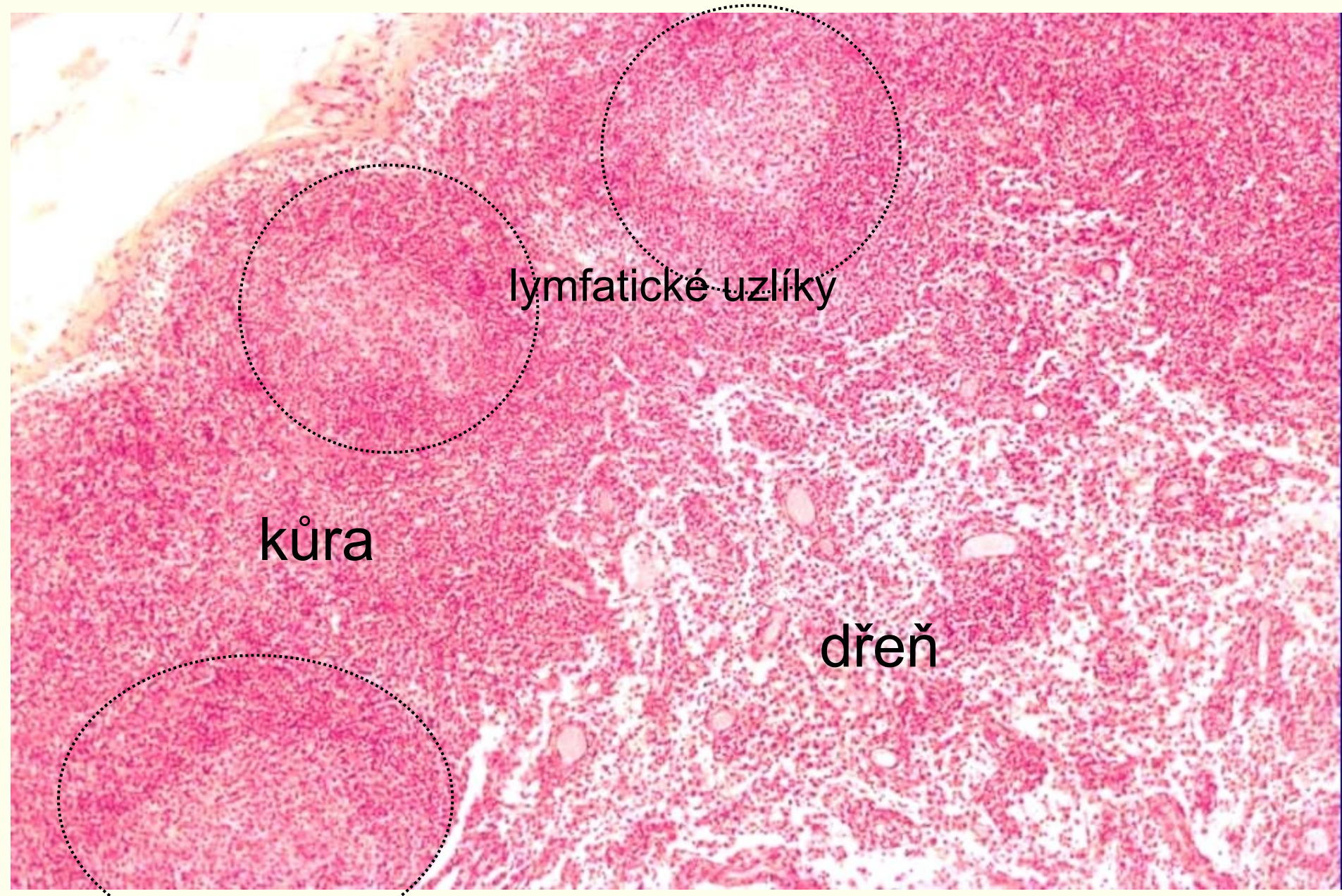

oběh krve a lymfy v lymfatické uzlině

lymfatická uzlina

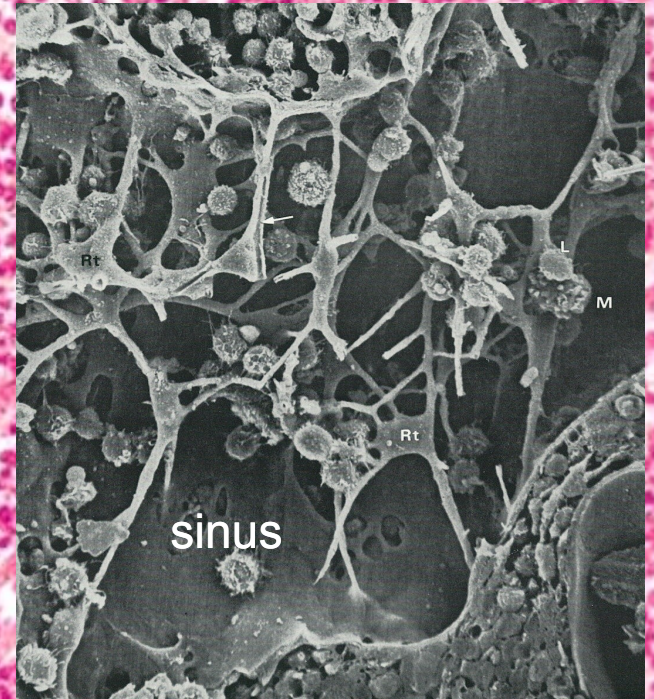
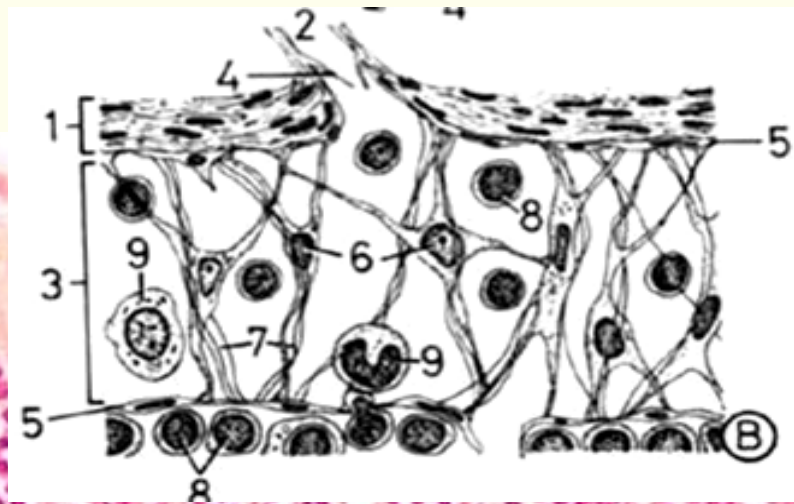
lymfatické uzlíky

kůra

dřeň

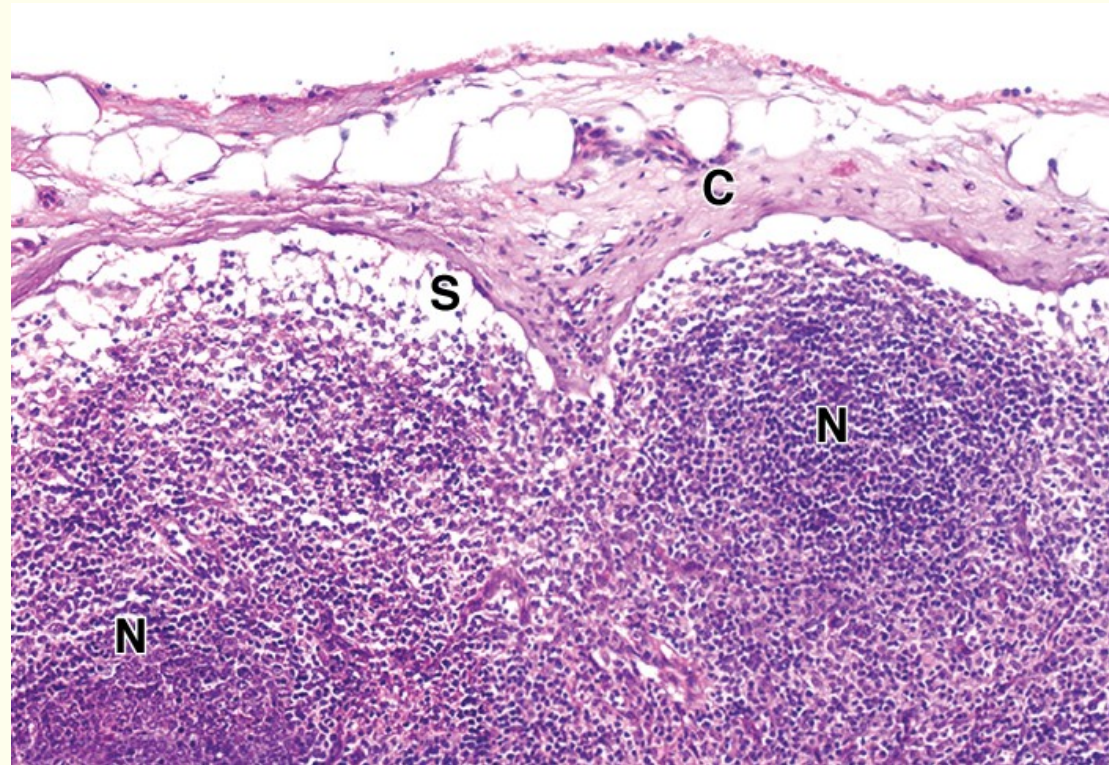
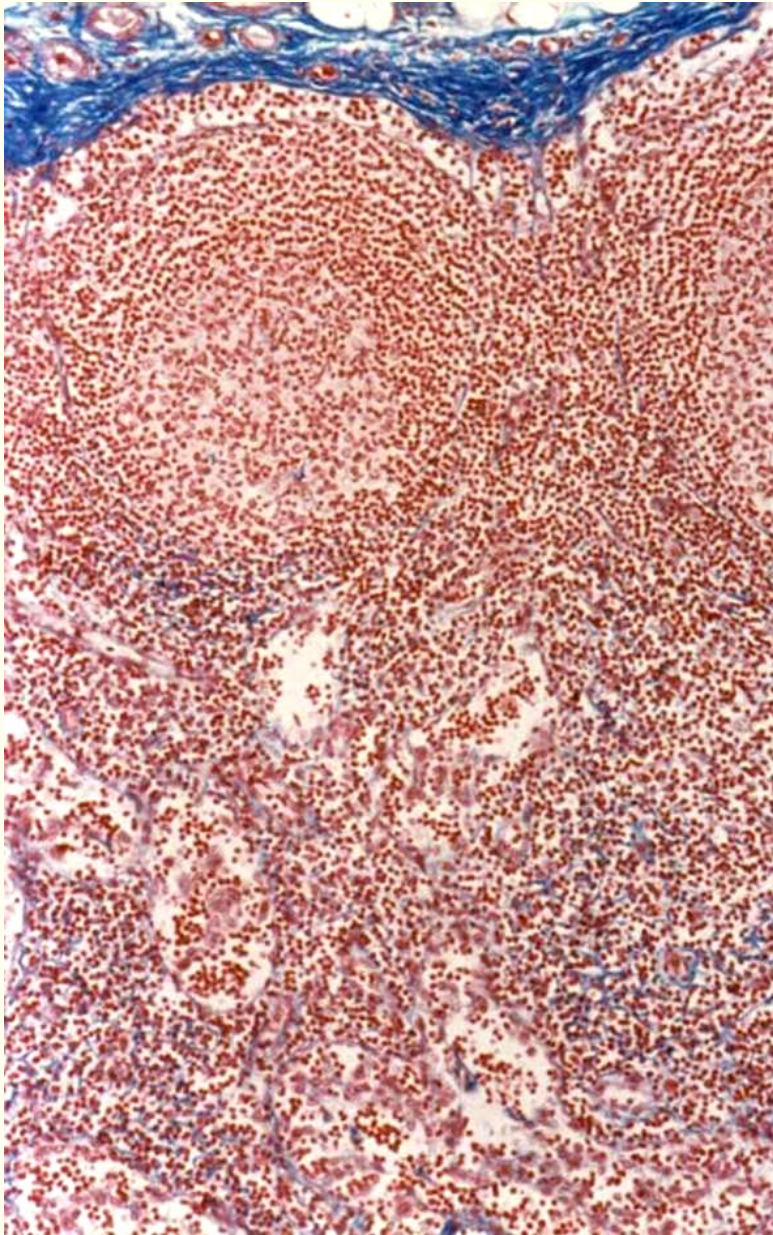

subkapsulární sinus

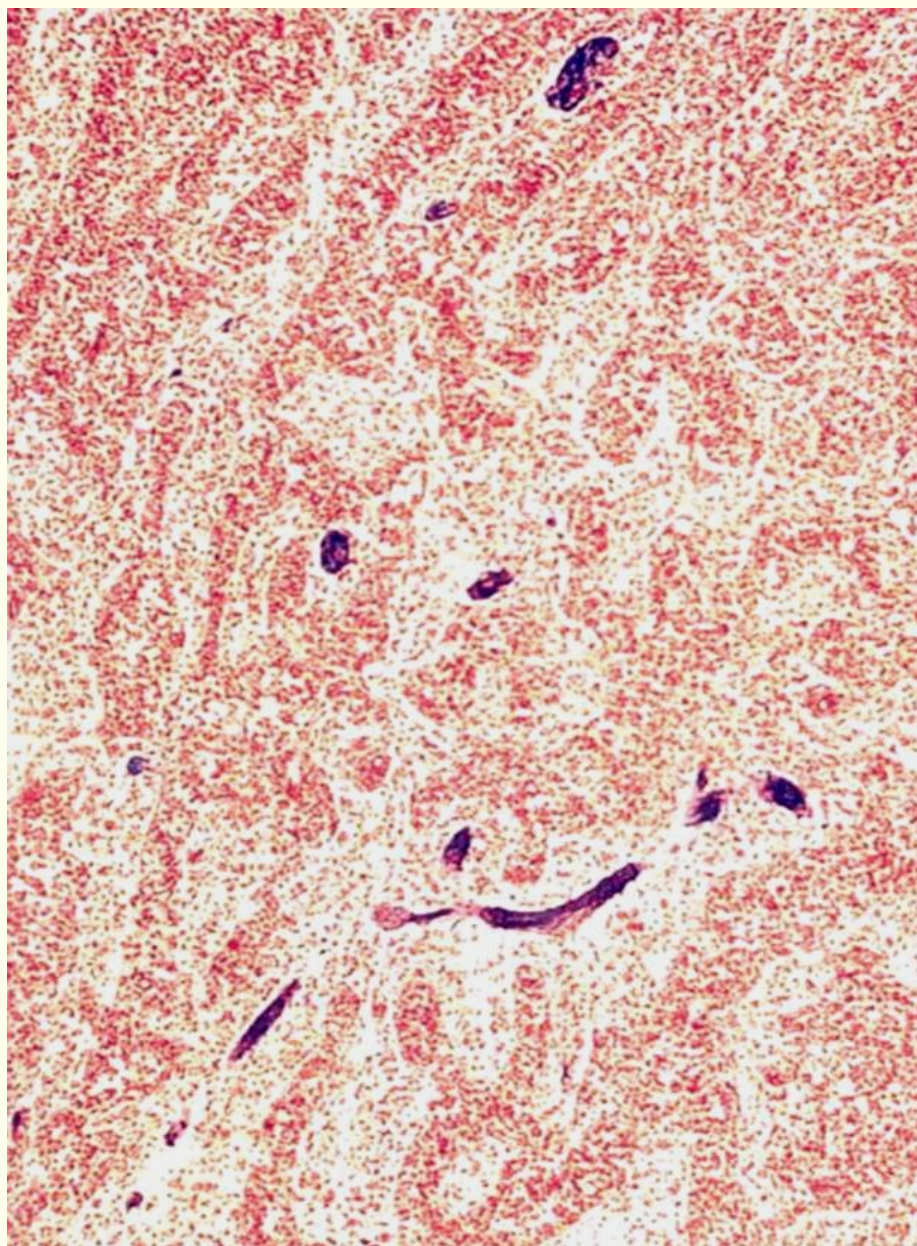

pouzdro a korová oblast
lymfatické uzliny

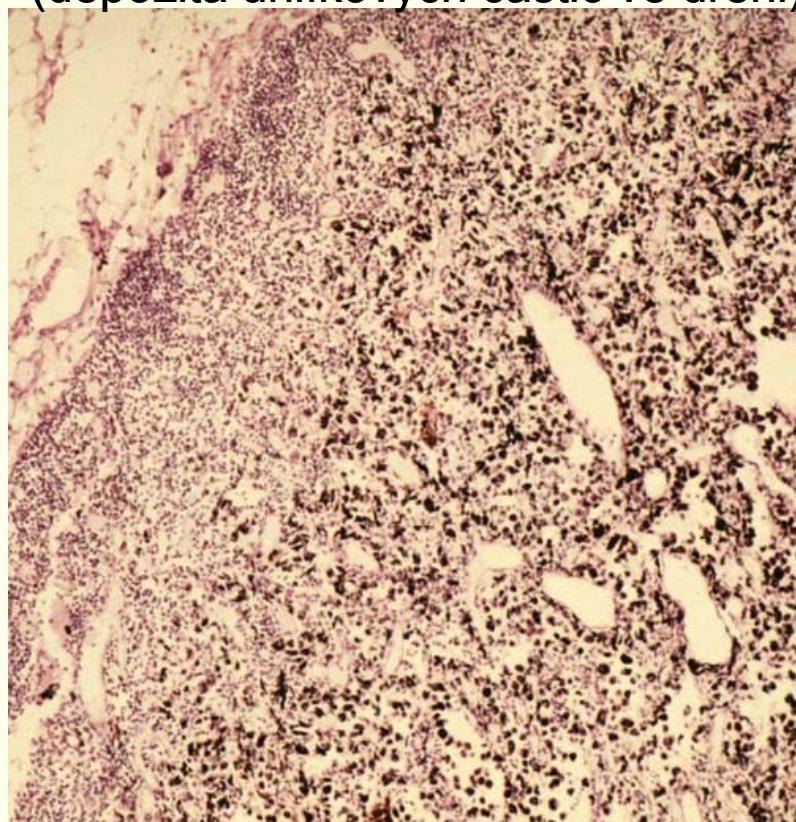

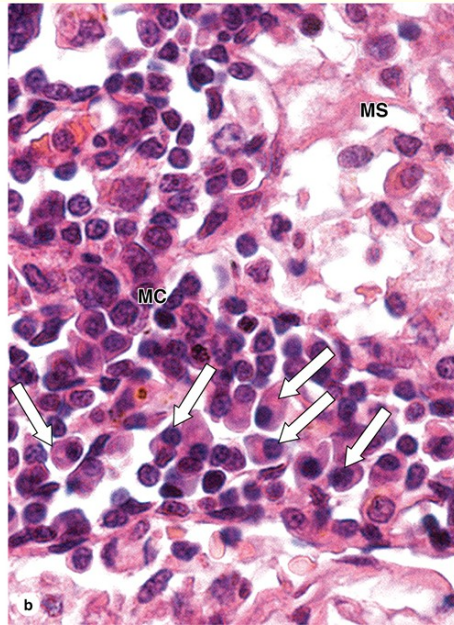
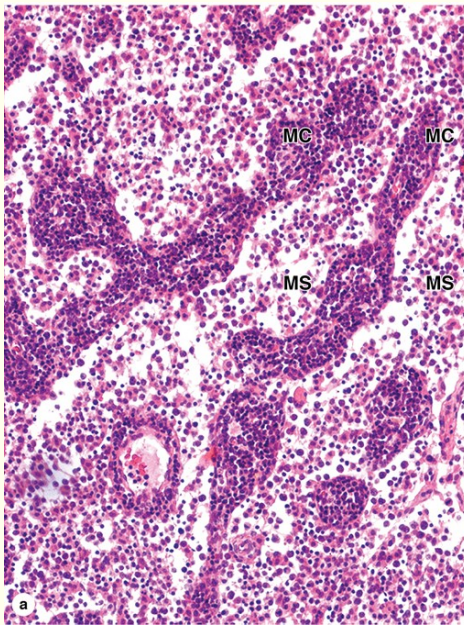

dřeň lymfatické uzliny
trámce lymfatické tkáně
a dřeňové sinusy

lymfatická uzlina z plicního hilu
(depozita uhlíkových částic ve dřeni)

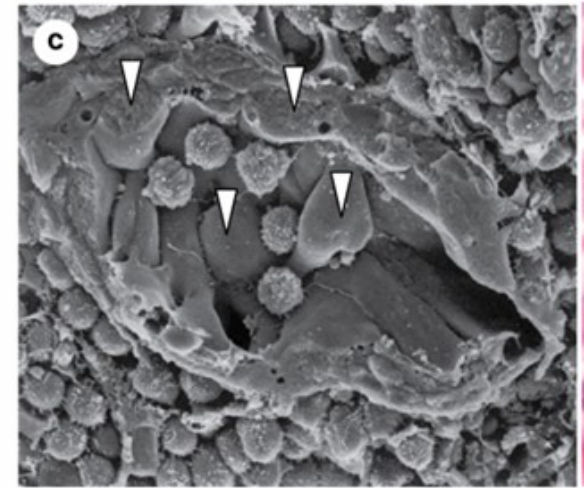
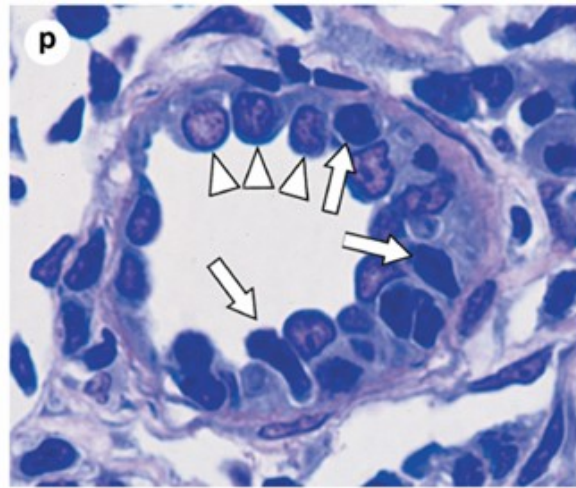
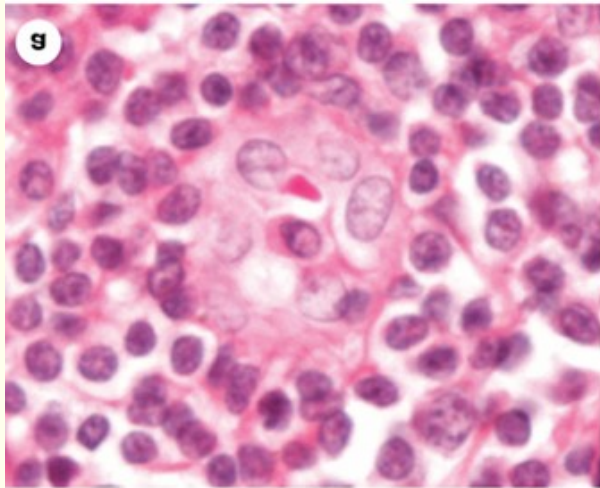

dřeň lymfatické uzliny

(←) plazmatické buňky v
dřeňových provazcích

postkapilární venuly s vysokým endotelem – přestup lymfocytů z krve
do lymf. tkáně

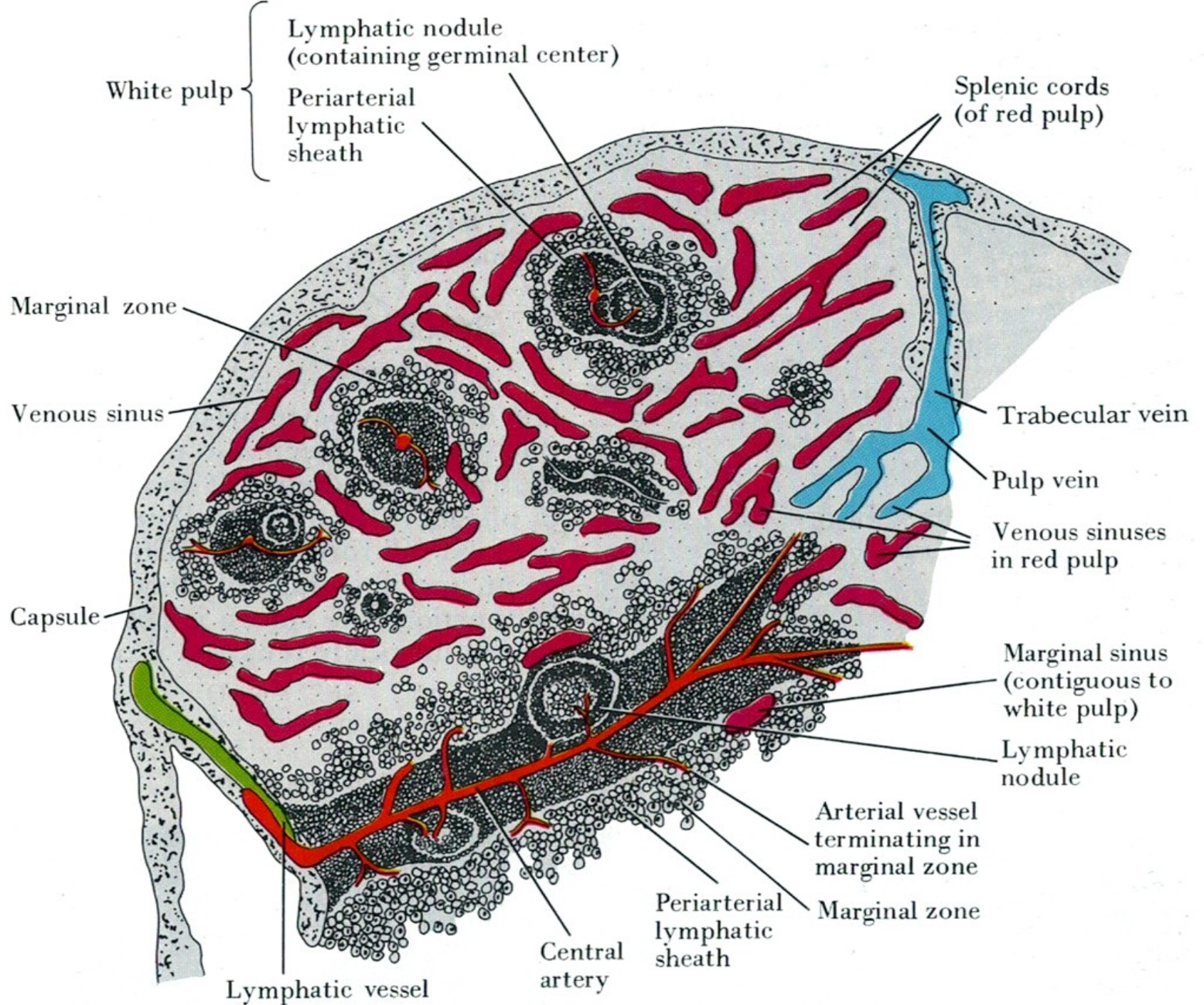
Slezina (lien)

- vazivové pouzdro a trámce (trabeculae)
- **pulpa: bílá** (periarteriální lymfatická pochva – PALS a Malpighická tělíska)
- **červená** (Billrothovy provazce a krevní sinusy)

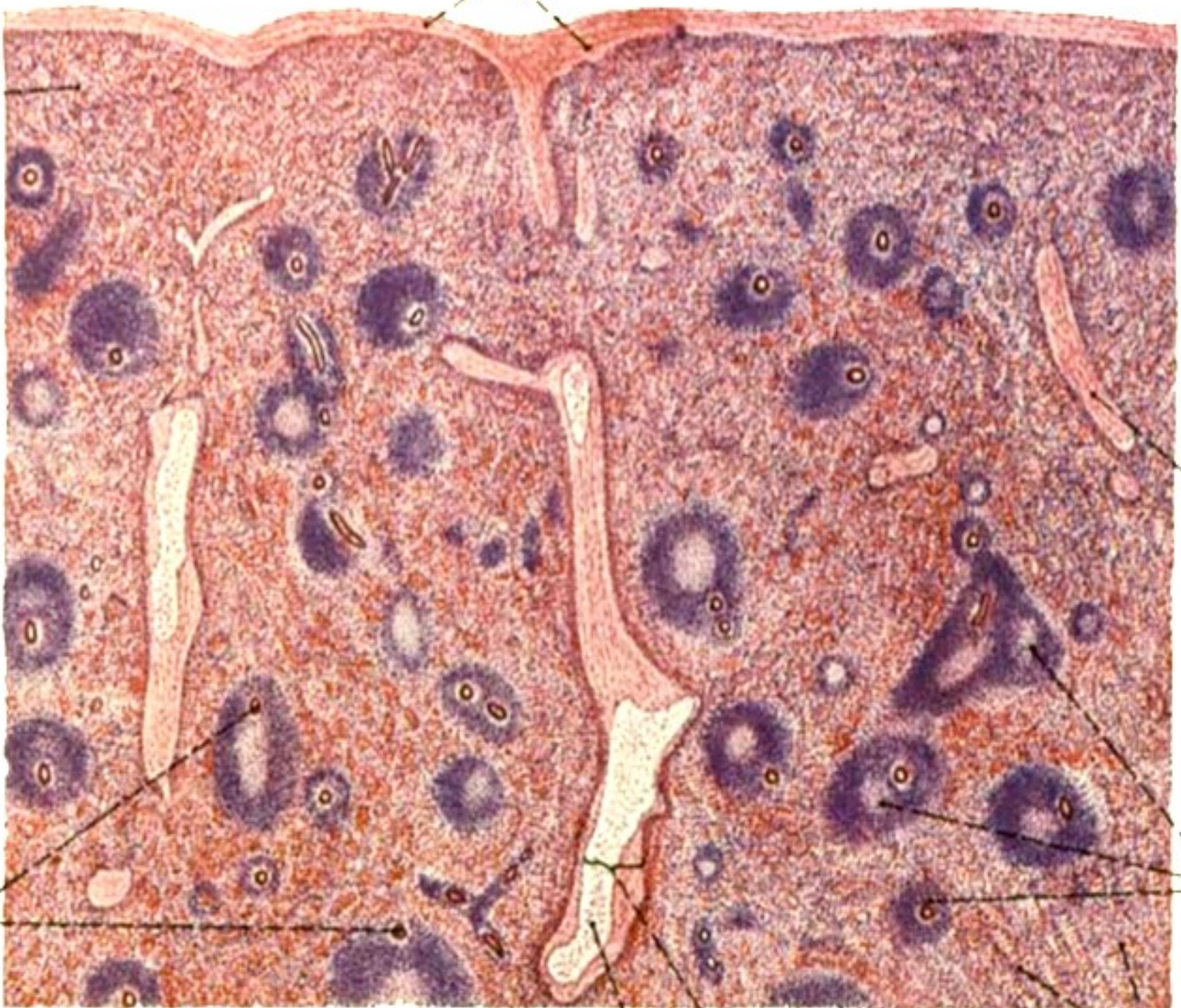
marginální zóna

Red pulp

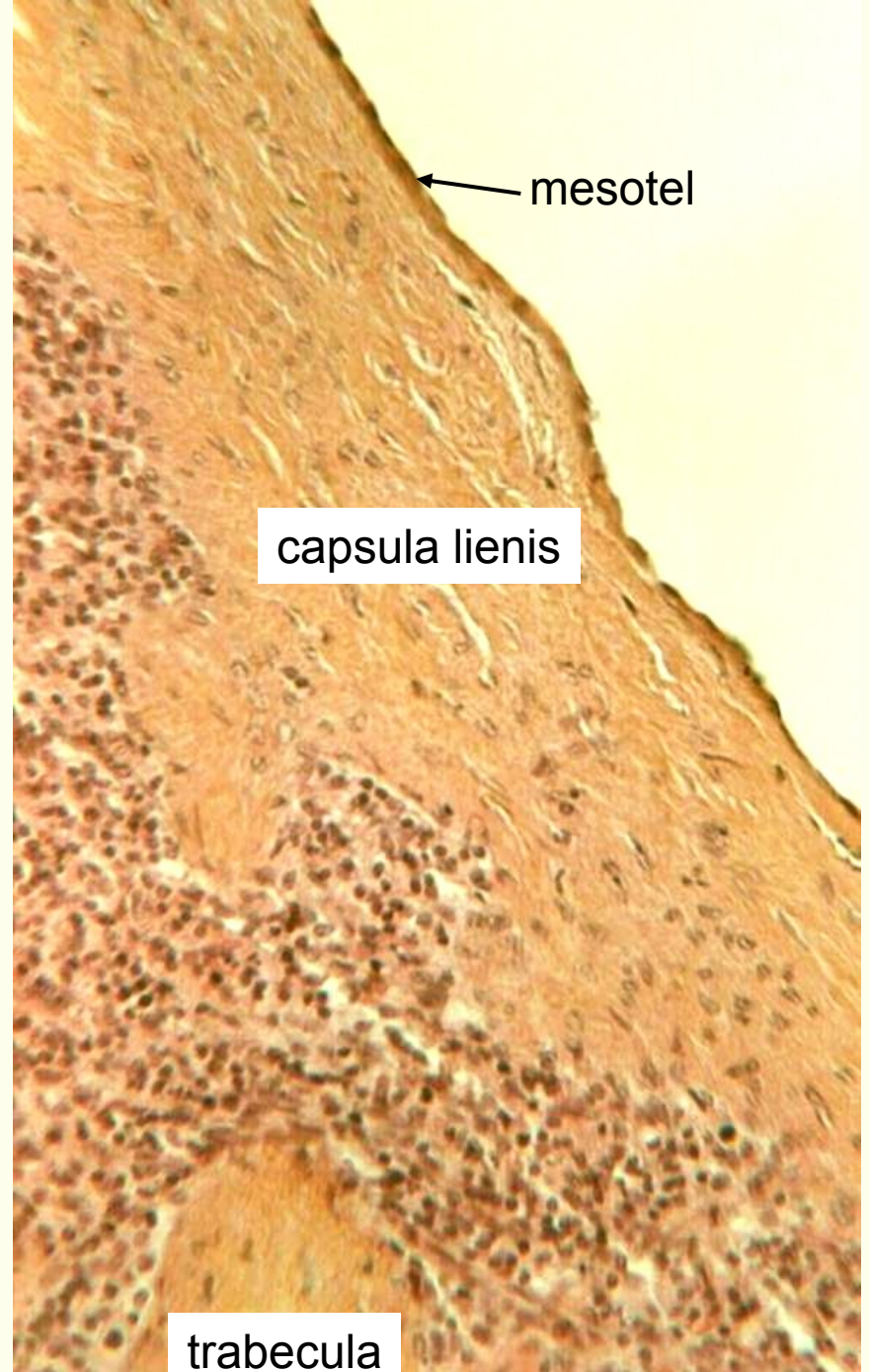
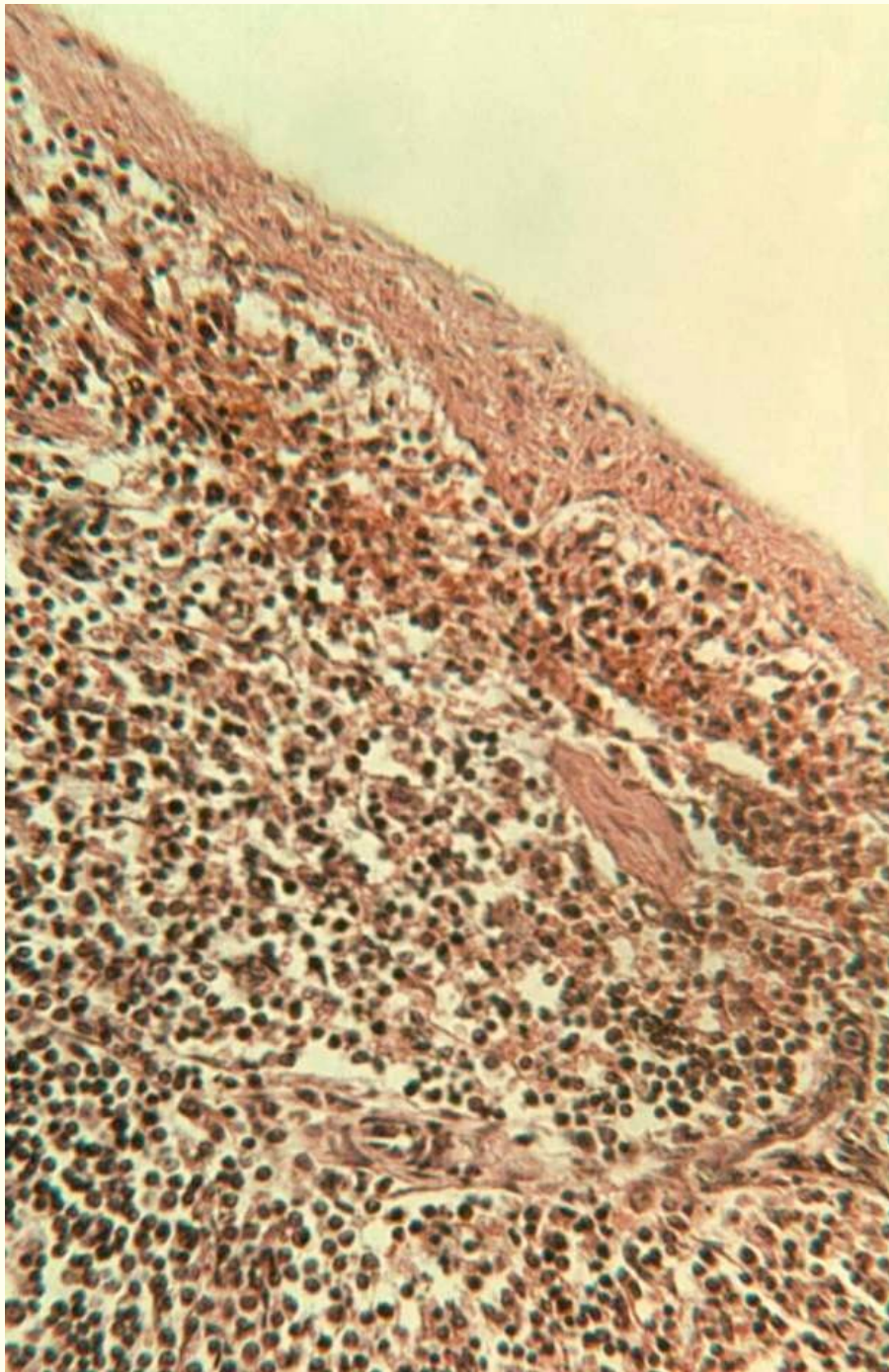

Trabeculae

Arteries

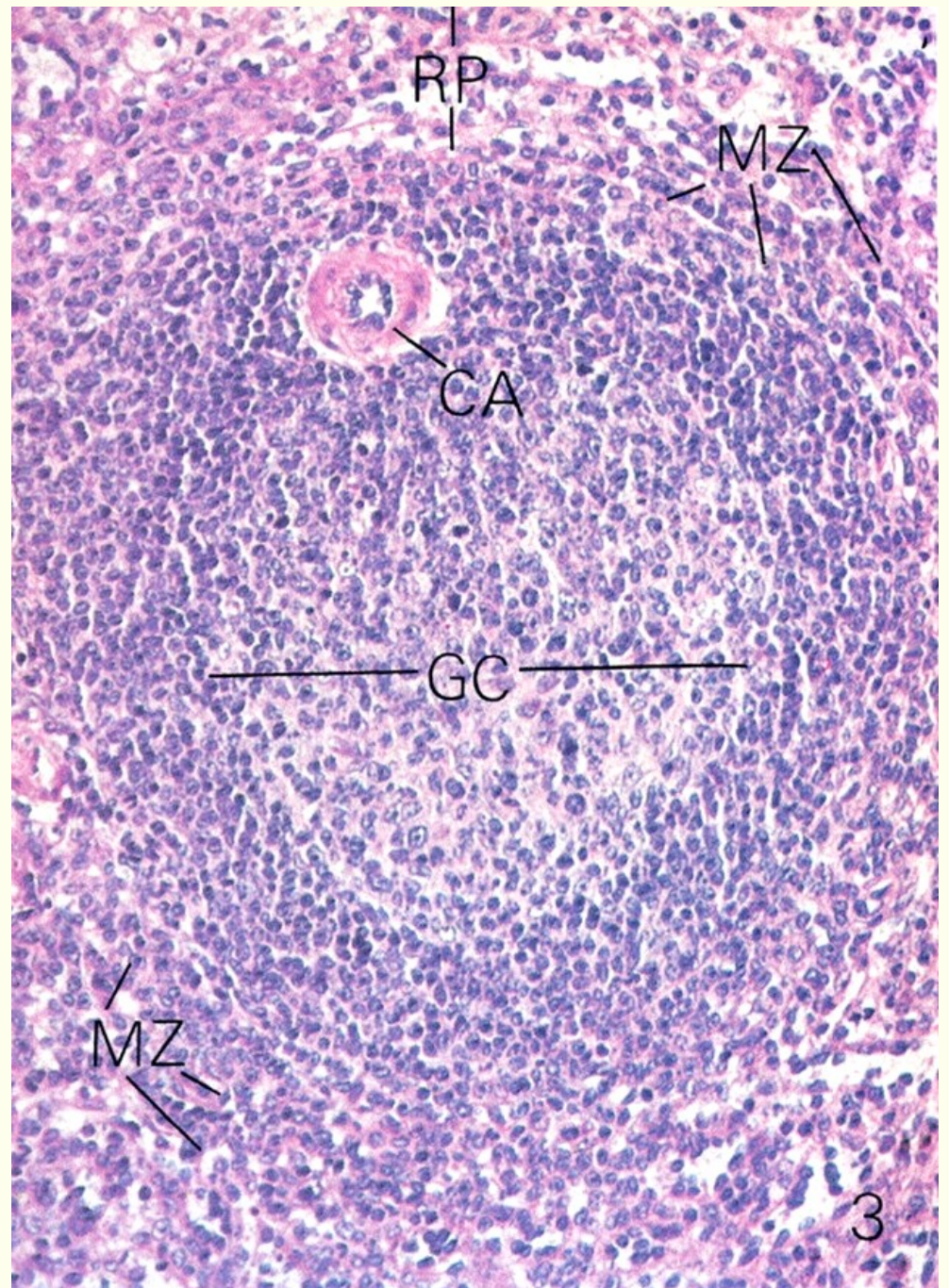
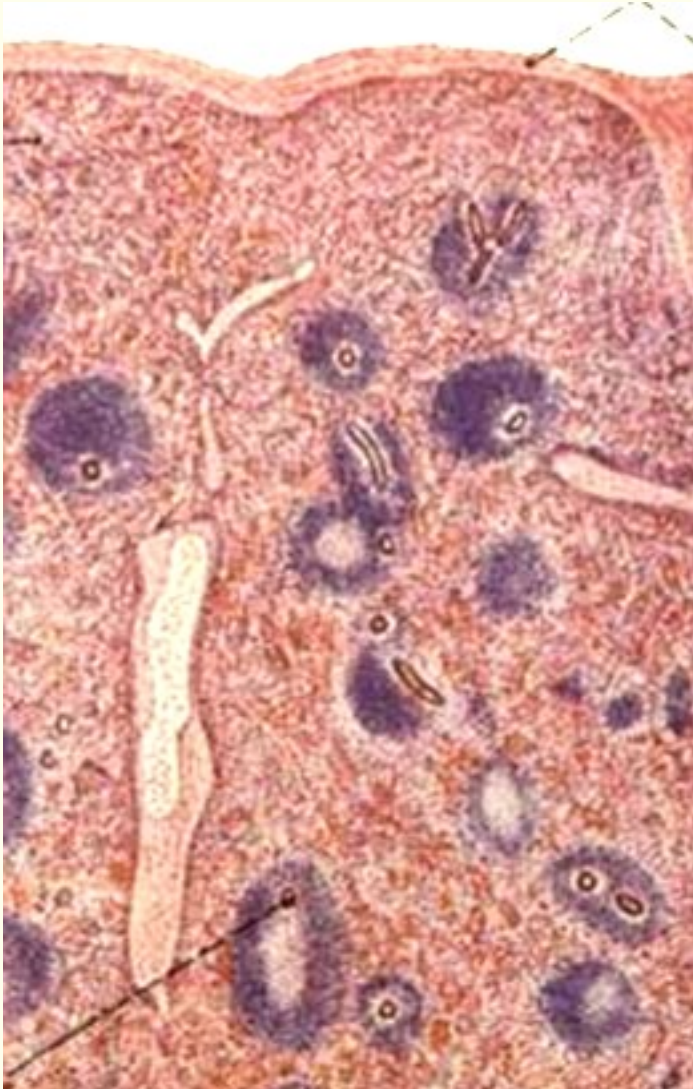
Splenic nodules (Malpighian nodules)

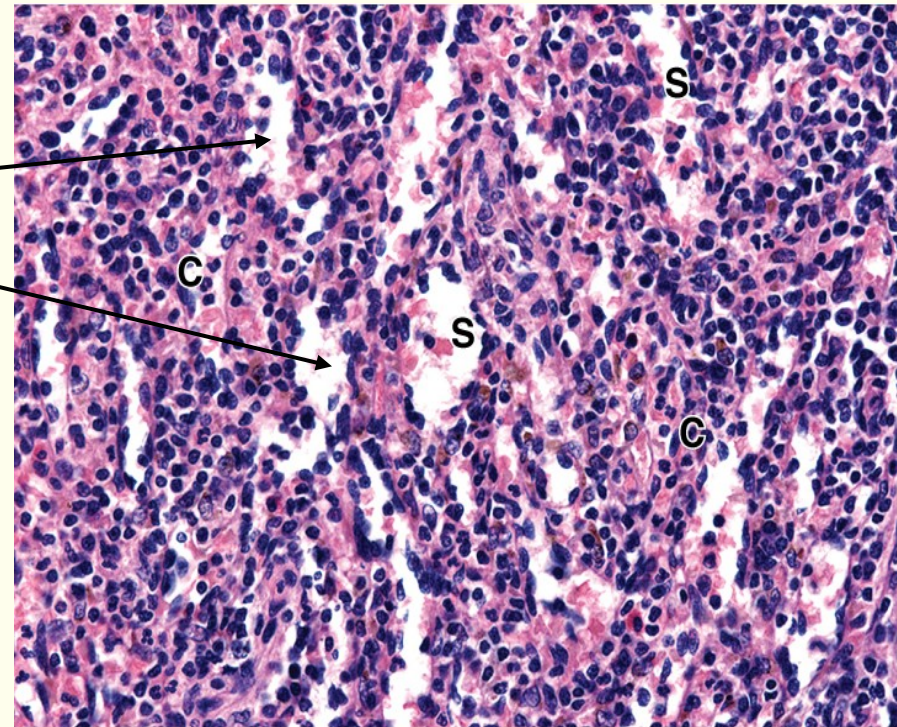
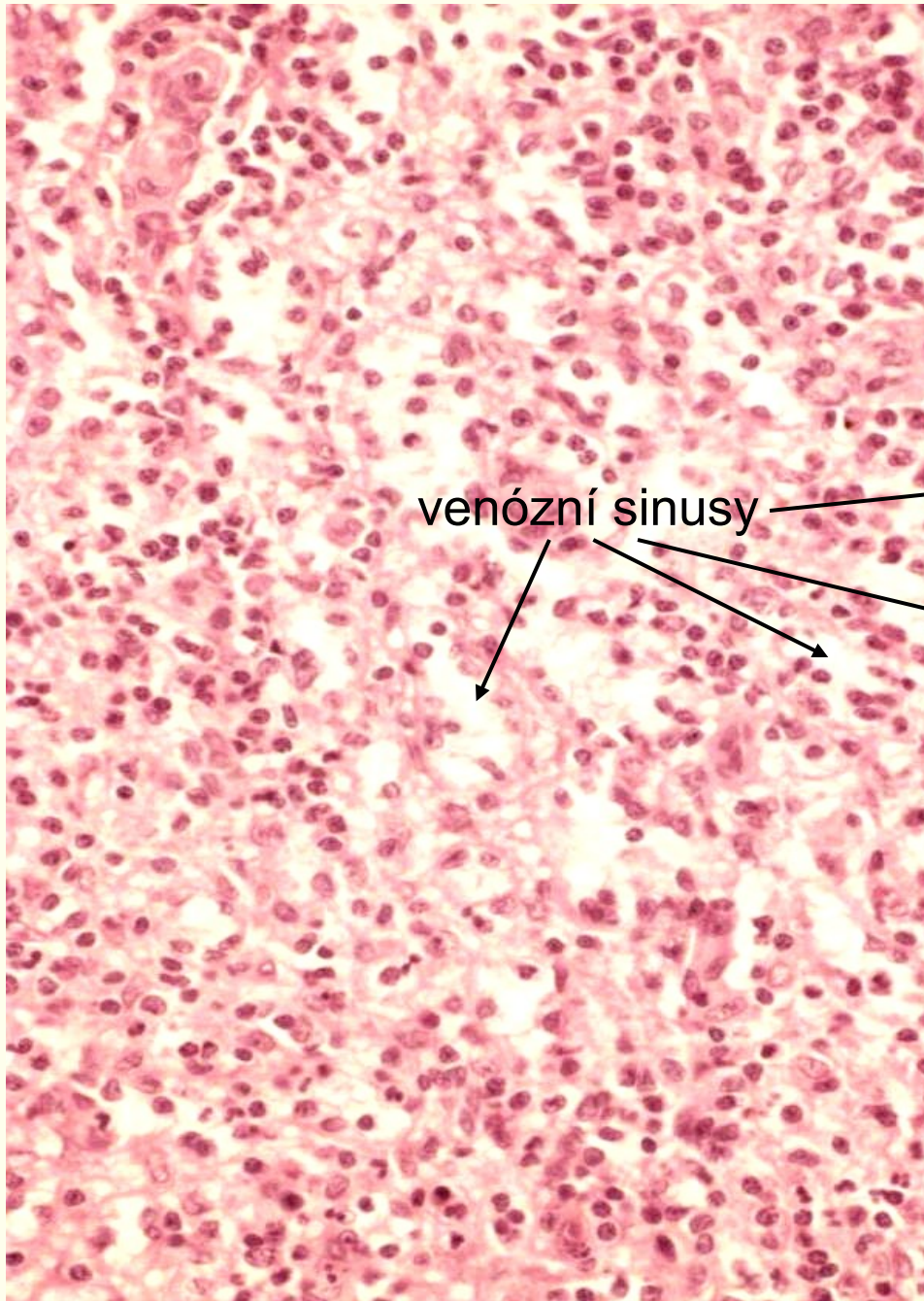

bílá pulpa

červená pulpa

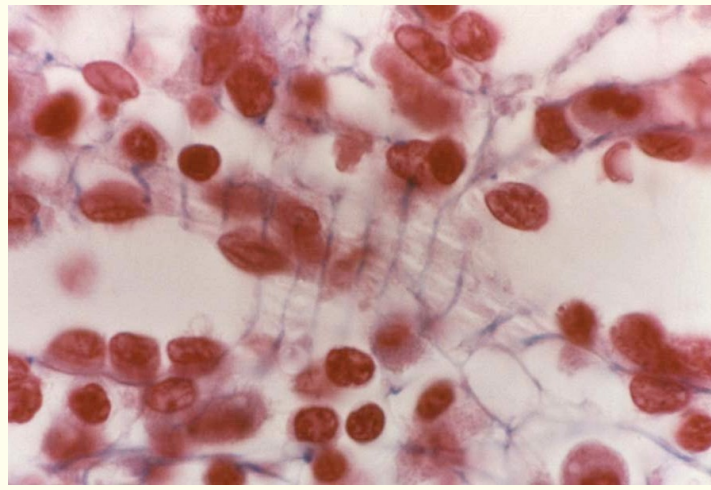
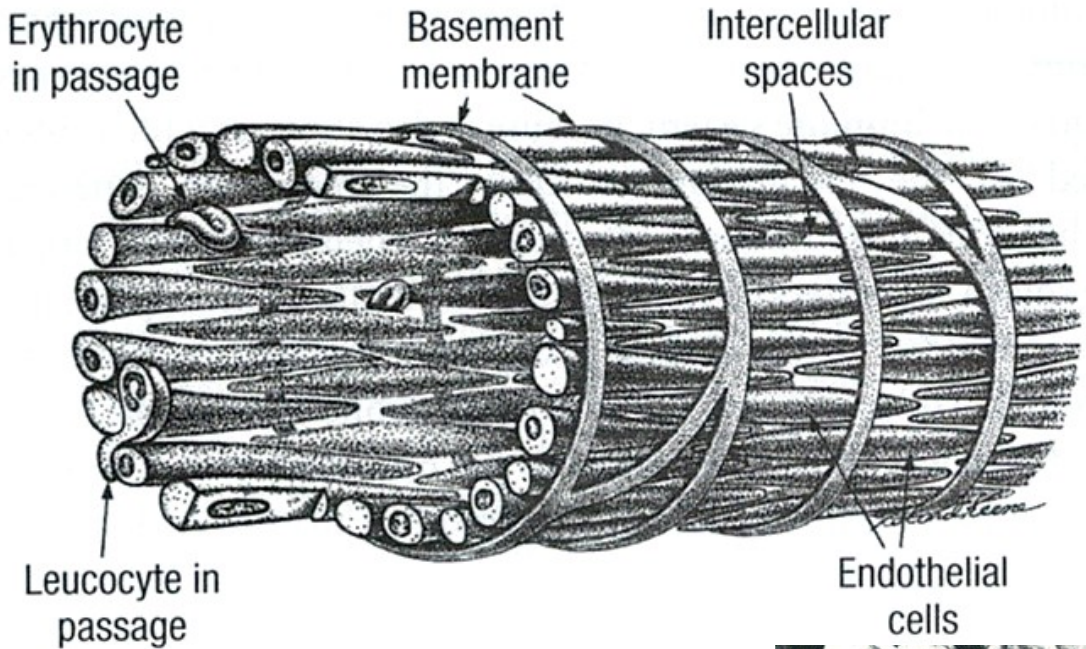

schéma venózního sinusu

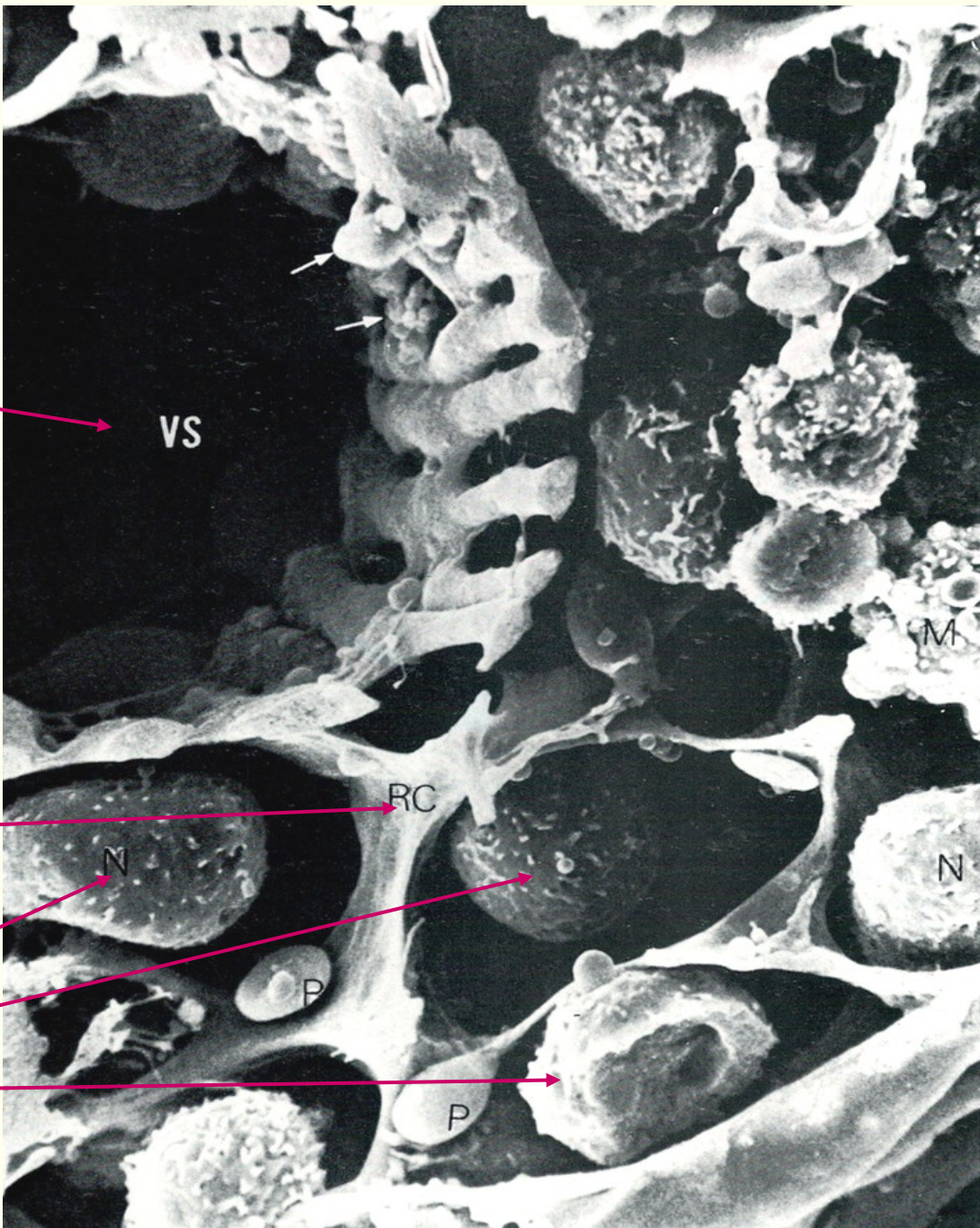
venózní sinus

VS

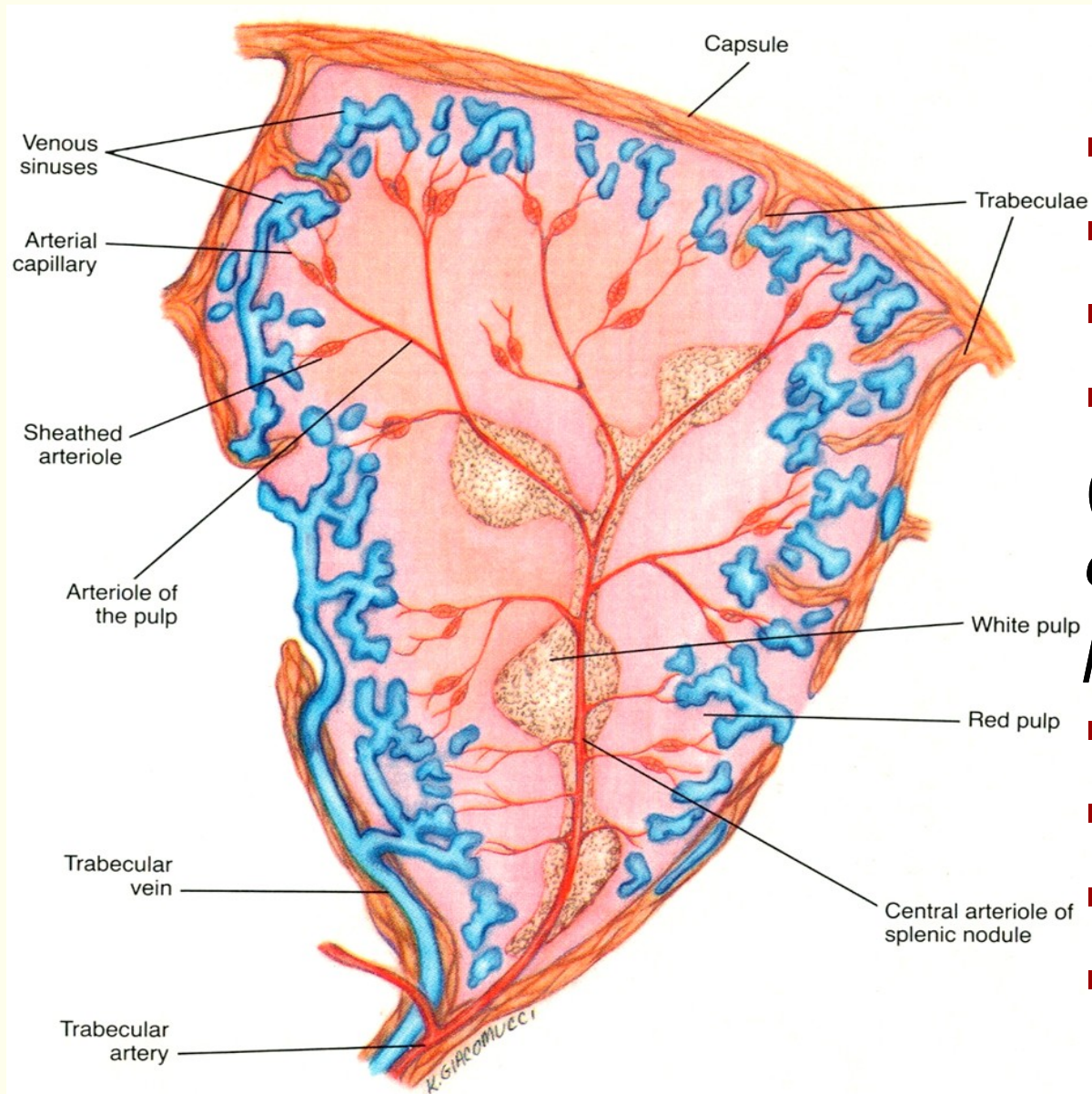
retikulární buňka

RC

volné buňky

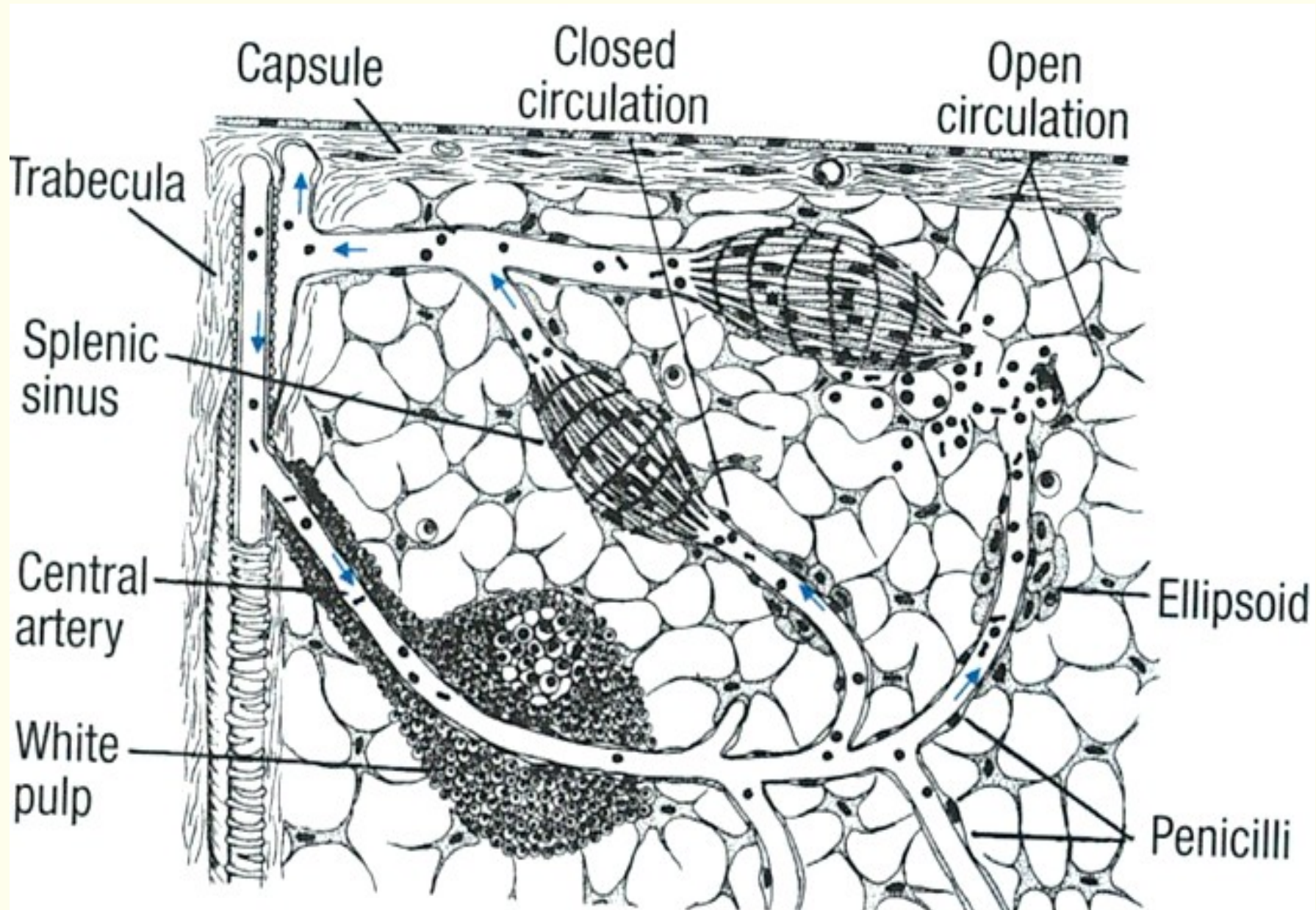
Krevní oběh ve slezině

- a. lienalis
- aa. trabeculares
- aa. centrales
- arteriolarae penicillatae
(dřeňová arteriola,
opouzdřená arteriola,
prekapilára)
- slezinné sinusy
- vény pulpy
- vény trabekulární
- v. lienalis

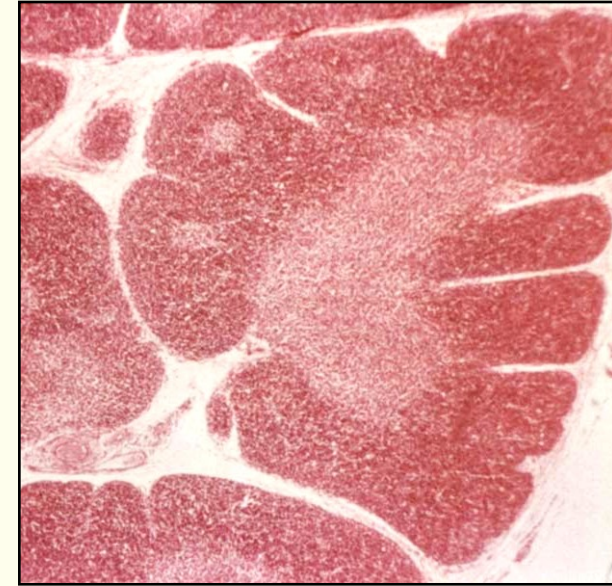
schéma otevřené a uzavřené cirkulace

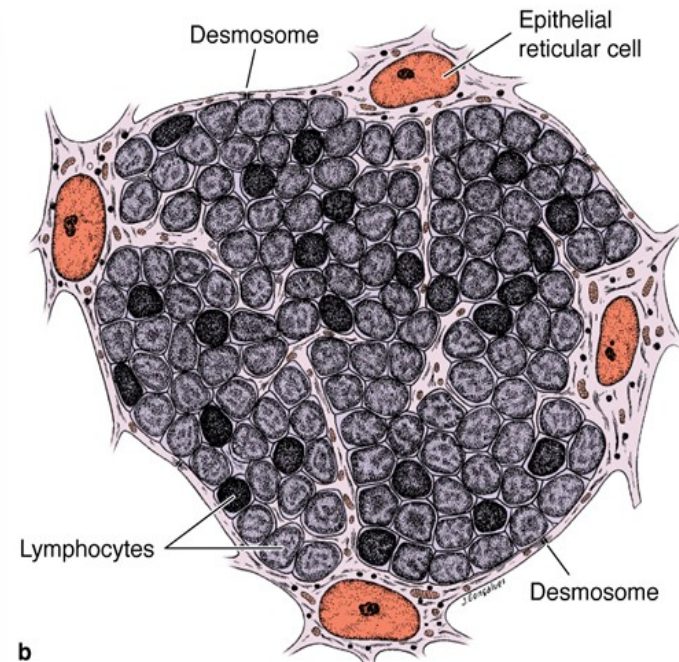
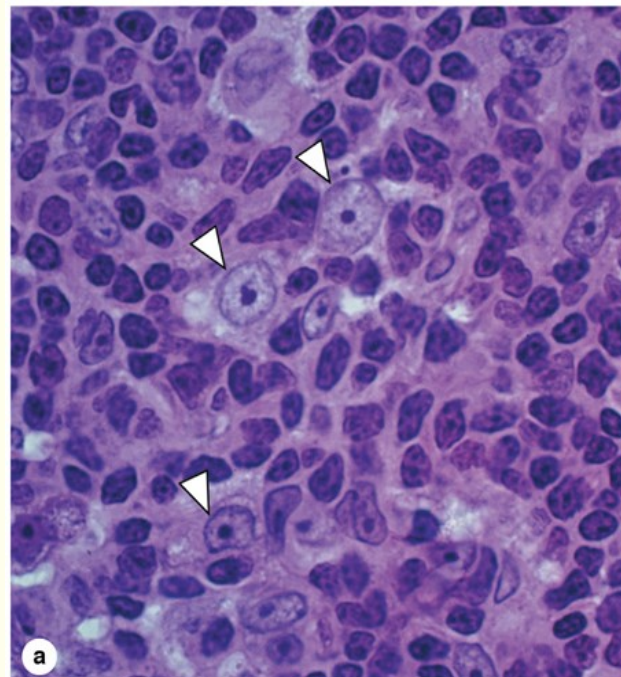

Thymus

- vazivové pouzdro
- parenchym: **kůra a dřeň**
epitelové retikulum + T-lymfocyty
Hassalova tělíška
- cévní zásobení

- involuce
- funkce

kůra

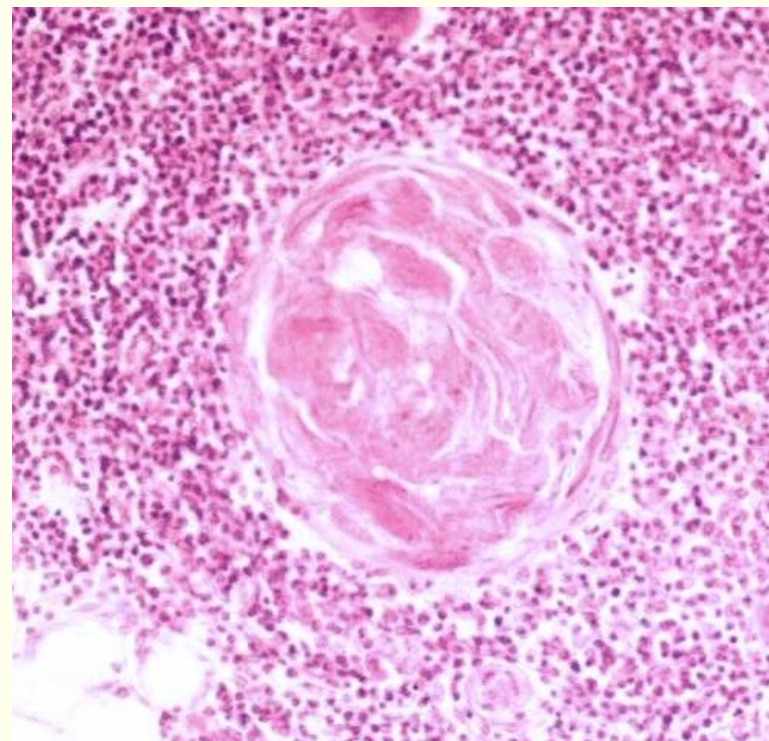
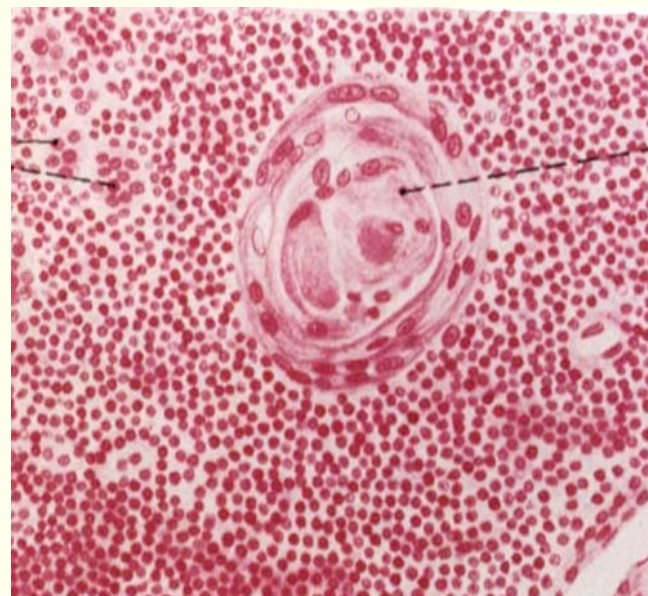
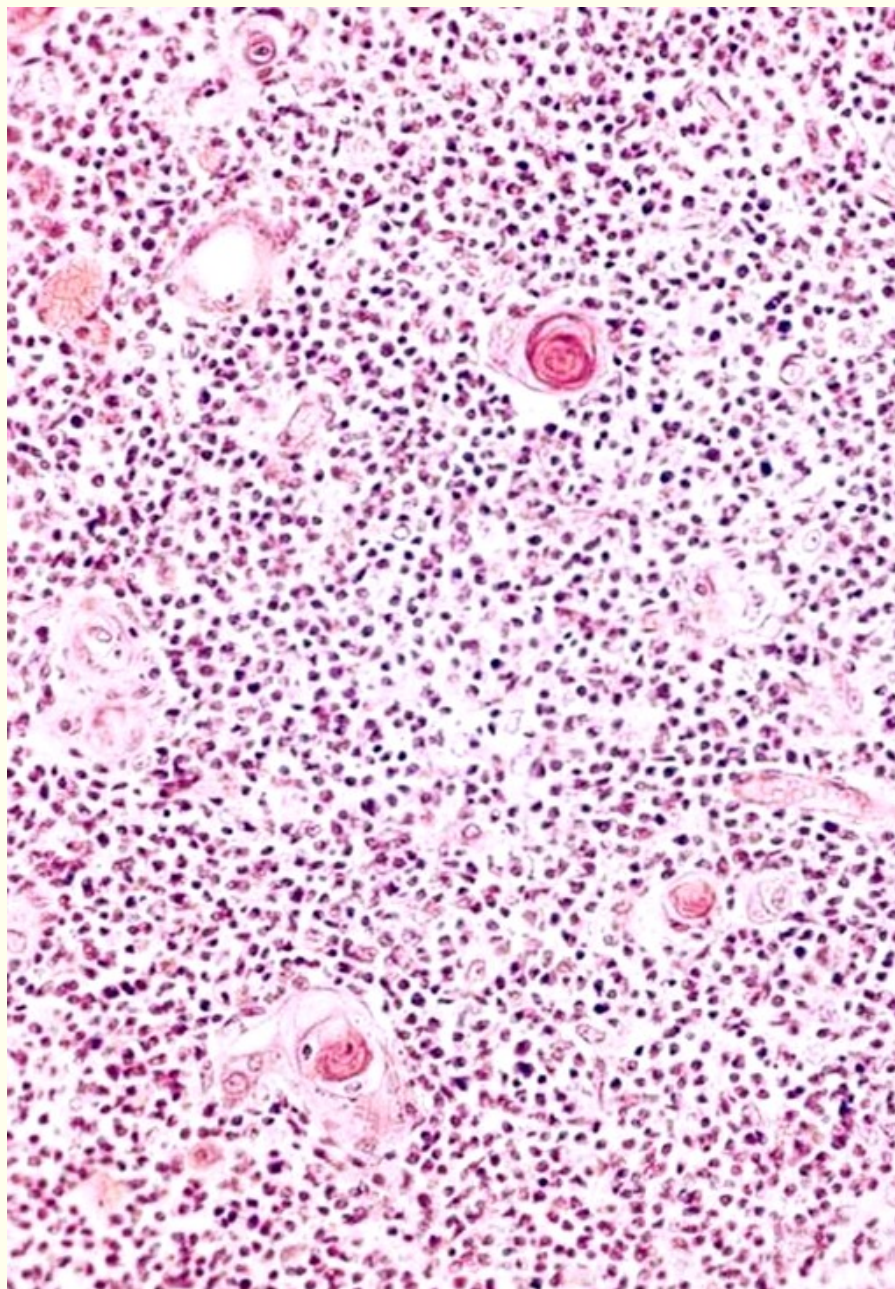
This is a light micrograph of a skeletal muscle cross-section. The image shows numerous muscle fibers, which are large, cylindrical, and arranged in parallel. Each fiber is separated by a thin layer of connective tissue. The fibers have a striated appearance due to the arrangement of myofibrils. The nuclei are located at the periphery of the fibers. The overall structure is organized into a regular, repeating pattern.

dřeň

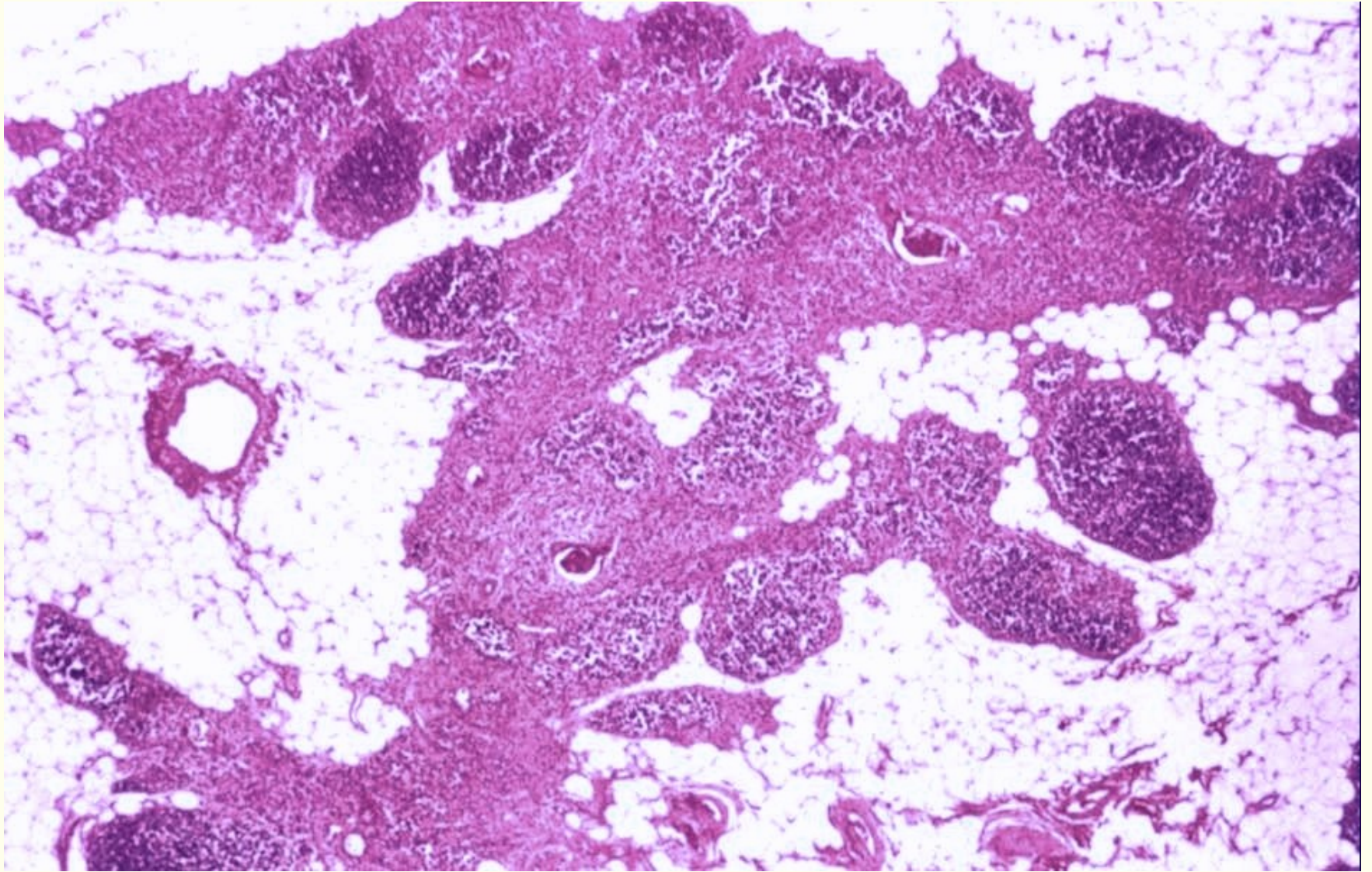
This label points to the central region of the muscle fibers, which is the core or center of the fiber. It is the area where the myofibrils are most densely packed and where the sarcomeres are arranged in a regular pattern. The central region is characterized by a high density of myofibrils and a regular arrangement of sarcomeres.

Hassalova tělíska

thymus v involuci

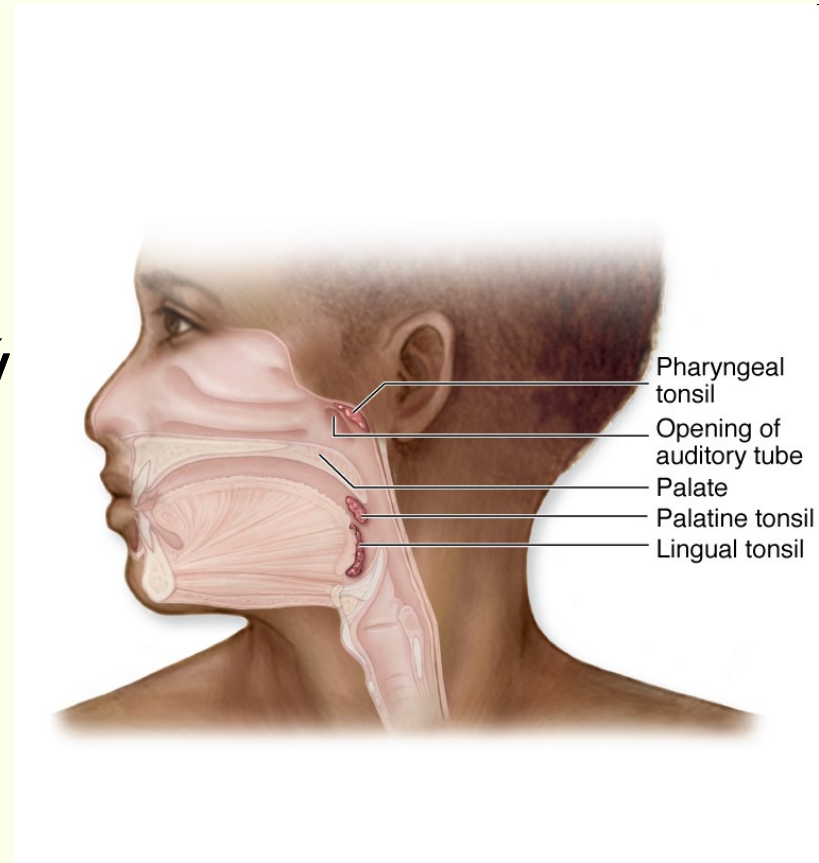

Tonzily

nakupení lymfatické tkáně
(uzlíky) kryté epitelem

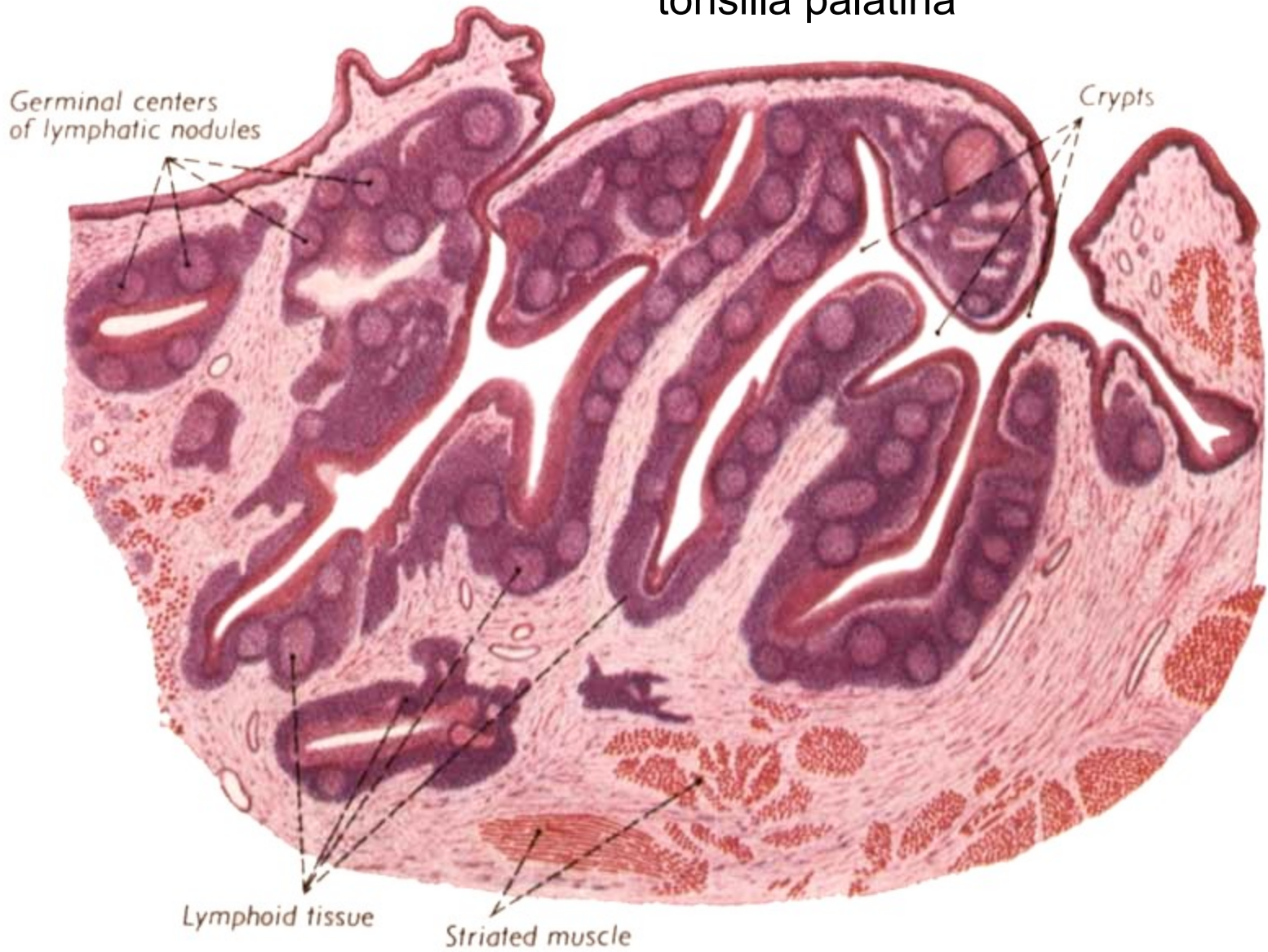
krypty – hluboké a
rozvětvené prohlubně
vystlané epitelem

- **t. palatina** – ep. vrstevnatý
dlaždicový
- **t. lingualis** – ep.
vrstevnatý dlaždicový
- **t. pharyngea** – ep.
víceřadý cylindrický
- **t. tubaria** - ep. víceřadý
cylindrický

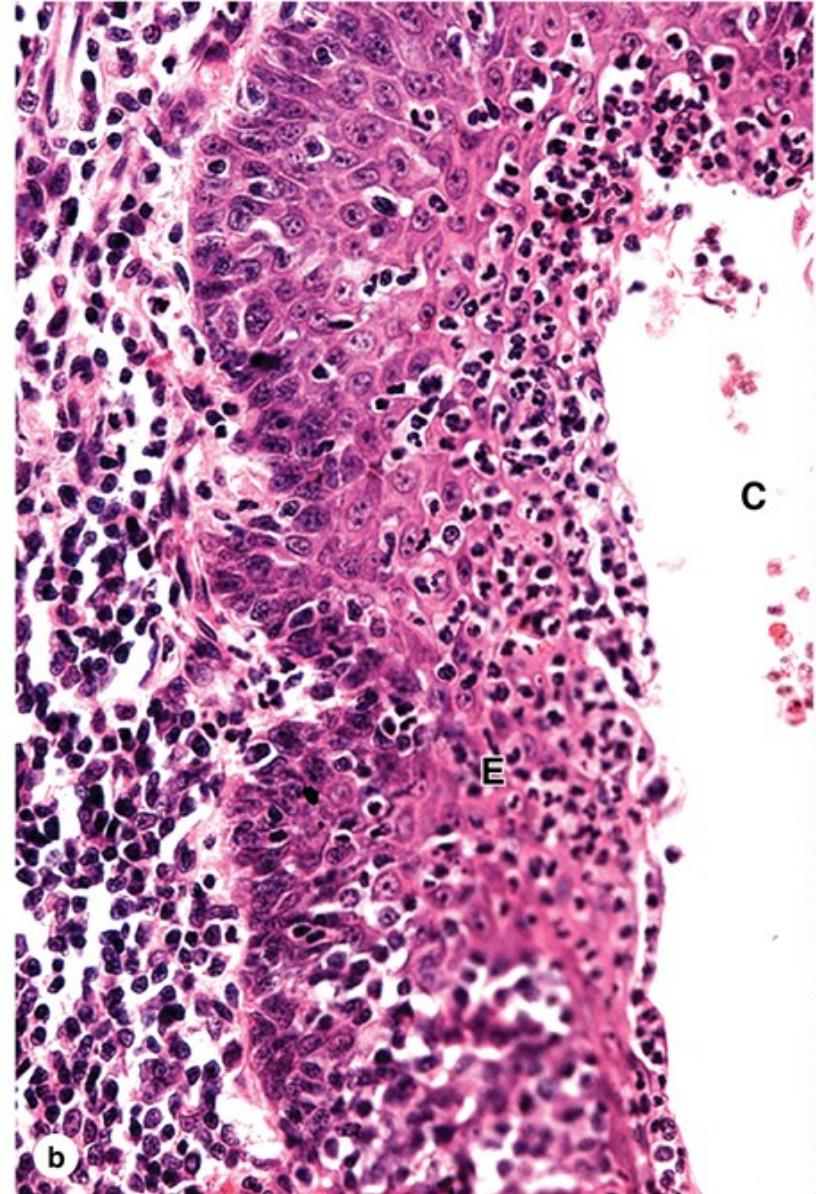

tonsilla palatina

tonsilla palatina

A histological micrograph of a lymphoid tissue section, likely stained with hematoxylin and eosin (H&E). The image shows a dense population of small, dark-staining lymphocytes. A distinct, lighter-staining area on the right side represents the epithelium, which is described as being dispersed or fragmented. The overall structure is characteristic of a lymphatic follicle.

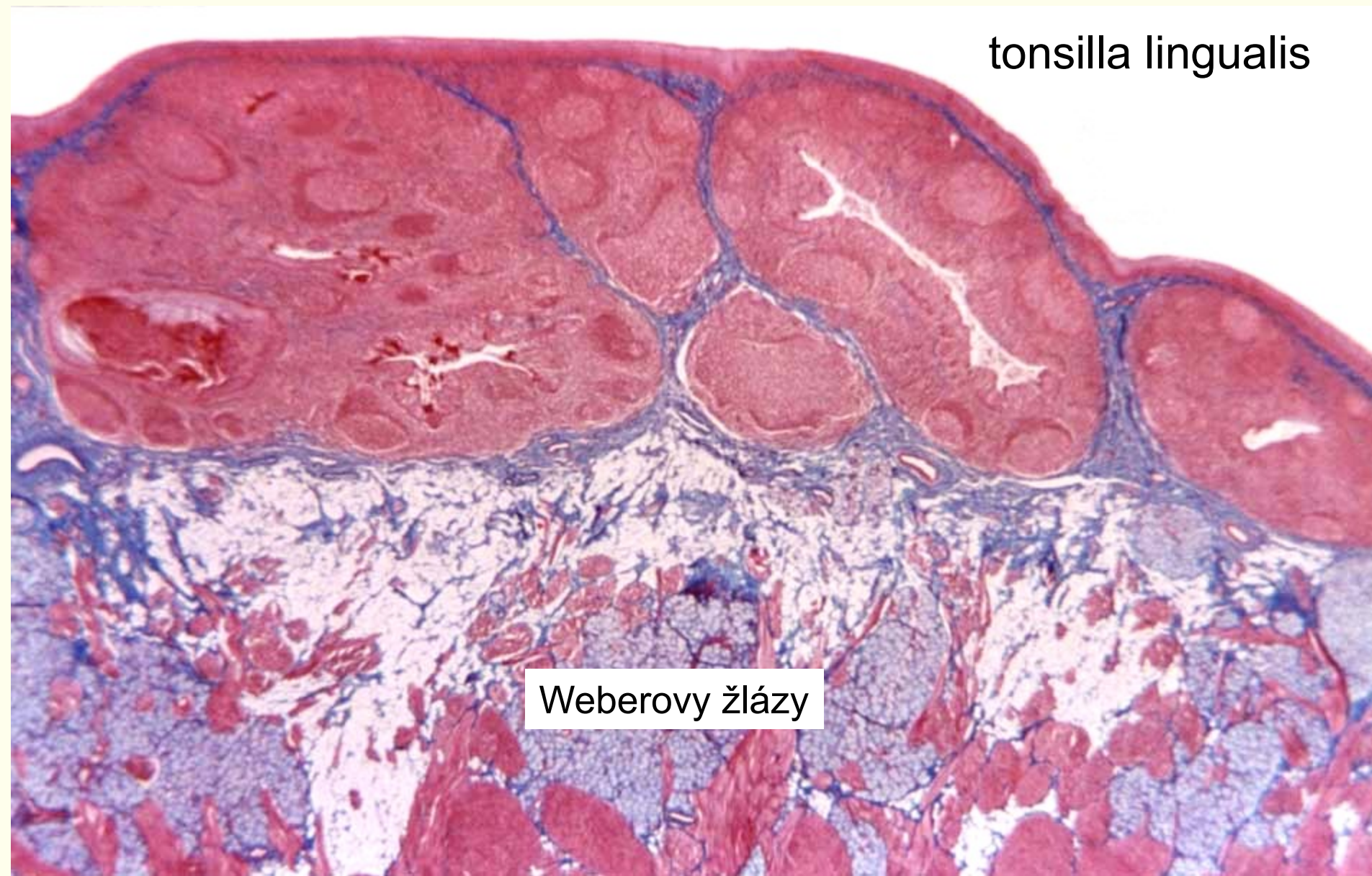
lymfatický folikul

epitel
(rozvlákněný)

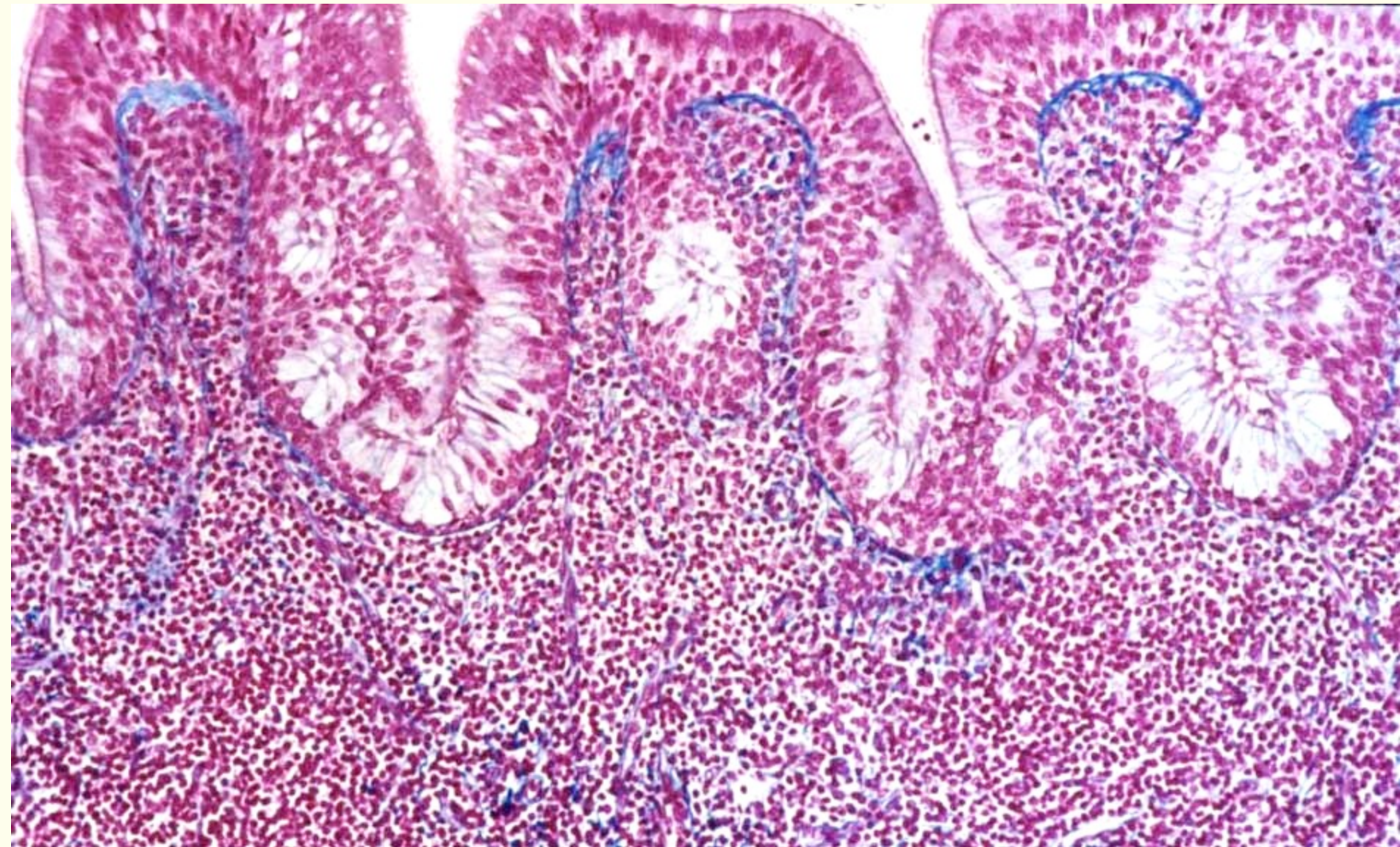
tonsilla lingualis

Weberovy žlázy

tonsilla pharyngea

Distribuce T- a B-lymfocytů v lidském organizmu

T-lymfocyty

- parakortikální zóna lymfatické uzliny
- bílá pulpa sleziny (periarteriální pochva)
- interfolikulární okrsky ostatních lymfatických orgánů (tonzil)

B-lymfocyty

- lymfatické folikuly a dřevňové trámce lymfatické uzliny
- slezinné folikuly a marginální zóna bílé pulpy sleziny
- lymfatické folikuly ostatních orgánů

Monocytomakrofágový systém

*(mononukleární fagocytární systém,
retikuloendotelový systém)*

**buňky vznikající z prekurzorových buněk
v kostní dřeni a transportované krví
jako monocyty; po vycestování z
cévního řečiště (do vaziva) se mění v
makrofágy; zde se mohou dělit a dále
diferencovat, případně splývat ve velké
mnohojaderné elementy**

Morfologické a **funkční** znaky:

- **nepravidelný povrch (projevy pinocytózy, fagocytózy)**
- **mnoho lysosomů**
- **velký Golgiho komplex a drsné ER**
- **dlouhá životnost (měsíce)**
- **schopnost fagocytózy (větší částice)**

Jsou přítomny ve většině orgánů , kde dostaly speciální označení. Patří sem:

- **monocyty krevní**
- **makrofágy (histiocyty) vaziva**
- **Kupfferovy buňky v játrech**
- **osteoklasty v kostní tkáni**
- **mikroglie v CNS**
- **alveolární makrofágy plic**
- **makrofágy v lymfatických orgánech**
- **(litorální buňky sinusů lymfatické uzliny)**

